Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 108 (3003)
ДУШАНБА
10 МАЙ 1976 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ МАРШАЛИ ҲАРБИЙ УНВОНИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

СССР Мудофаа кенгашининг раиси ўртоқ Леонид Ильич **Брежневга Совет Иттифоқи Маршали** ҳарбий унвони берилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1976 йил 7 май.

ТИНЧЛИК УЧУН, КОММУНИЗМ ИДЕАЛЛАРИ УЧУН КУРАШЧИГА

Днепродзержинскда Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВнинг бронза бюсти очилишига бағишланган митинг

Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Леонид Ильич Брежневнинг буюк жанговар ва меҳнатдаги хизматларини нишонлаш учун қаҳрамон туғилиб ўсган Днепропетровск областининг Днепродзержинск шаҳрида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ бронза бюст ўрнатилди.

ДНЕПРОДЗЕРЖИНСК. Ўртоқ Л. И. Брежнев бу ерда, собиқ Каменское ишчи посёлкасида туғилиб, ўзининг меҳнат ҳаётини бошлади. Ишчи фарзанди Л. И. Брежнев ўзининг меҳнат йўлини металлургия заводида слесарликдан бошлади. Актив комсомол аъзоси бўлди. Л. И. Брежнев бу ерда Коммунистик партия сафига қабул қилинди. Л. И. Брежнев шу шаҳарда ишчилар факультетига раҳбарлик қилди ва айни вақтда Днепродзержинск металлургия институтида ўқиди. Л. И. Брежнев инженерлик дипломини «аъло» баҳо билан ёқлади.

Леонид Ильич Брежневнинг меҳнат биографияси институтни тамомлаб чиққандан кейин ҳам шу жойлар билан чамбарчас боғланди. У металлургия заводида инженер, Днепродзержинск шаҳар Совети раисининг ўринбосари бўлиб ишлади. Кейинчалик ўртоқ Брежнев Днепропетровск область партия комитетининг секретари, Запорожье ва Днепропетровск область партия комитетларининг биринчи секретари вазифасида ишлади.

Партия ўртоқ Л. И. Брежневни қаерга юбормасин, у ҳамма жойда ва ҳамиша ўзига хос ғайрат ва саботматонат билан партиянинг улуғ иши учун курашади, синфий принципиаллик, ишчанлик ва камтарлик, сезгирлик ва меҳрибонлик билан, кишиларни жипслаштира олиш маҳорати билан иш кўради.

Леонид Ильич билан биргаликда меҳнат қилган партия ва совет ходимлари, металлурглар, химиклар, қурувчилар унинг жуда кўп куч-ғайратини, тажриба ва билимини Запорожье ва Днепропетровск областлари саноати ҳамда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига, меҳнаткашларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга сарф қилганлигини яхши эсда тутадилар.

Бугун бу ерда соч-соқоллари оқарган мўйсафид кишиларни учратиш мумкин. Уларнинг кўксида қаҳрамон юлдузлари, жанговар орден ва медаллари ҳамда шавкатли меҳнати учун берилган орден ва медаллар ялтираб турибди. Уруш вақтида Леонид Ильич билан ёнма-ён туриб Улуғ Ватан уруши фронтларида жанг қилган, тинч кунларда у билан бирга меҳнат қилган кишилар ўртоқ Л. И. Брежнев бронза бюстининг очилишига бағишланган тантаналарда қатнашмоқ учун мамлакатнинг кўп шаҳар ва қишлоқларидан Днепродзержинскка келишди. Бу ерда 18-десант армиясида Л. И. Брежнев билан бирга хизмат қилган полкдошлари, Кавказ учун, Новороссийск ва Керчь учун олиб борилган жангларнинг қатнашчилари ҳозир бўлдилар. Улар 18-армия сиёсий бўлимининг бошлиғи Л. И. Брежнев «Кичик ер»даги қаҳрамонона жанг кунларида бу ер ҳимоячиларининг олдинги сафларида бўлиб, фронтнинг ҳамма машаққатларини ўзлари билан баҳам кўрганлигини ғоят зўр самимият билан эсга оладилар. Меҳмонлар орасида ўртоқ Леонид Ильичнинг Украина ва Венгрия, Польша ва Чехословакия бўйлаб фронт йўлларидан бирга ўтган жанговар ўртоқлари ҳам бор.

Днепропетровск, Запорожье областлари ва Украинанинг бошқа областларидан ҳам минг-минглаб ишчилар ва қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари, студентлар, мактаб ўқувчилари, партия ва совет ташкилотларининг вакиллари тантаналарда қатнашиш учун келишди.

8 майда Днепродзержинскнинг Октябрь майдонида Совет Иттифоқи Қаҳрамони ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев туғилиб ўсган юртда бронза бюст очилишига бағишланган митинг бўлди.

Митинг президиумида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Щербицкий, Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. С. Грушецкий, республика Министрлар Советининг Раиси А. П. Ляшко, Днепропетровск область партия комитетининг биринчи секретари А. Ф. Ватченко, область ва шаҳар партия комитетлари бюросининг аъзолари, Ленин партиясининг ветеранлари, шаҳарнинг донгдор кишилари бор эди.

Митингни Днепродзержинск шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **А. Ф. Гордиенко** очди. Биз, деди у, Леонид Ильич бу ерда, металлург ишчи оиласида ўсиб, ўзининг меҳнат ва сиёсий фаолиятини бошлаганлиги билан чексиз фахрланамиз. У шу ерда коммунист бўлди, большевикча чиниқди, бу ердан халқ бахт-саодати учун, деб катта ва жўшқин ҳаётга йўл олди. Ҳозирги вақтда Леонид Ильич Брежнев партиямиз ва халқимизнинг ҳамма томондан эътироф этилган раҳбари, ҳозирги жаҳоннинг атоқли сиёсий арбобидир.

Леонид Ильич Брежнев бюстининг очилиши шаҳар, область, бутун мамлакатимиз меҳнаткашларининг ҳаётида катта воқеадир.

В. В. Шчербицкий қизил лентани қирқади. Бюст устидаги парда тушади ва шу ерда ҳозир бўлган кишилар кўз олдида икки марта қаҳрамон Леонид Ильич Брежневнинг, тинчлик учун, коммунизм идеаллари учун курашчининг гранит супада ўрнатилган бронза бюсти намоён бўлади. РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, ҳайкалтарош В. А. Сонин, архитекторлар С. И. Кулев билан М. Н. Круглов — иншоот муаллифларидир. Майдон узра узоқ давом этган гулдурос қарсаклар янграйди. Оркестр Совет Иттифоқи гимнини ва Украина ССР гимнини ижро этади.

Ўртоқ **В. В. Шчербицкий** митинг қатнашчиларига мурожаат қилиб нутқ сўзлайди.

Бугун, деди у, индустриал Днепродзержинскда — пролетар биографиясига бой бўлган шаҳарда унутилмас, шонли воқеа содир бўлди. Биз Совет Иттифоқи Қаҳрамони ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, қадрдонимиз

Днепродзержинск. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев туғилиб ўсган юртда бронза бюст очилишига бағишланган митинг бўлди. Суратда: митинг иштирокчилари.
В. Мусаэльян ва А. Стужин фотоси (ТАСС — ЎзТАГ телефотоси).

Леонид Ильич Брежневнинг бронза бюстини очдик.

Октябрь мамлакатида, ғалаба қилган социализм мамлакатида кишининг жасорати шу қадар кўп иззат ва ҳурмат қилинмоқдаки, бундай ҳодиса тарихда ҳеч қачон ва ҳеч қаерда бўлган эмас. Бизда шахтёр ва ғаллакор, қурувчи ва олим, жангчи ва давлат арбоби қаҳрамонларнинг бир сафида бормоқдалар. Бу — ҳақиқатан ҳам социалистик демократиямизнинг ажойиб хусусияти, совет турмуш тарзимизнинг энг кўркам анъанасидир.

Леонид Ильич туғилиб ўсган шаҳарда ўтказилаётган ҳозирги тантана меҳнат ва жанговар жасорати қаҳрамоннинг иккита олтин юлдузи билан тақдирланган кишига нисбатан бутун халқ миннатдорчилигини исбот этувчи ёрқин далилдир. Азиз днепродзержинскликлар, сизларнинг бугунги ифтихор ва қувончингизни Совет Украинасининг барча меҳнаткашлари, улуғ Ватанимизнинг барча меҳнаткашлари чин кўнгилдан баҳам кўрмоқдалар, деб айтсам ҳамманинг фикрини изҳор қилган бўламан, деб ўйлайман.

Биз шонли бир пайтда — партиямизнинг XXV съездидан кейин кўп вақт ўтмай, Улуғ Ғалабанинг 31 йиллиги арафасида бу байрамга тўпланганлигимиз чуқур маънога эгадир.

Съезд кунларида оммавий ахборотнинг замонавий воситалари — телевидение ва радио, газета ва кино Съездлар саройини бамисоли кенгайтиргандек бўлди. Миллионларча ватандошларимиз, чет эллардаги дўстларимиз баайни шу съездда қатнашгандек бўлдилар. Кремлдаги ишлар билан ўзларини алоқадор деб ҳис этиб завқ-шавққа тўлдилар, ленинчи партиямиз учун, Совет Ватанимиз учун яна бир бор бениҳоя фахрландилар.

Леонид Ильич Брежнев съезднинг қалби, унинг байроқдори бўлганлигини бутун жаҳон кўриб турди. Съезд, бутун мамлакатимиз, планетадаги барча софдил кишилар уни олқишладилар. Бу тамомила қонуниятли бир ҳолдир, ўртоқлар.

Съезднинг ишида ва тарихий ҳужжатларида, аввало Марказий Комитетнинг революцион умидворлик, ишчанлик ва реализм руҳи билан суғорилган ҳисоботида партиямизнинг новаторлиги, унинг коллектив ирода ва заковати ёрқин намоён бўлди. Съезд КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг назариётчи ва сиёсатчи, партиямиз ва халқимизнинг раҳбари, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг энг муътабар арбоби сифатидаги буюк фазилатларини янада зўр куч билан намойиш қилди.

Маркс, Энгельс ва Ленин ишчилар синфи билан унинг сиёсий авангарди — Коммунистлар партиясининг жаҳоншумул-тарихий вазифасини аниқ кўрсатиб ва асослаб бериб, юқори даражага кўтарилиб, узоқни кўра оладиган, чуқур мулоҳаза юритиб, оммани дадил революцион ҳаракатларга, буюк коммунистик бунёдкорлик ишига бошлаб олиб боришга қодир бўлган тажрибали пролетар раҳбарларининг жуда катта роль ўйнашларини доим таъкидлаб келдилар.

В. И. Ленин «Ҳаракатни уюштира оладиган ва бу ҳаракатга раҳбарлик қила оладиган ўз сиёсий йўлбошчиларини, ўз илғор вакилларини етиштирмаган ҳеч бир синф тарихда ҳукмрон бўла олган эмас», деб таъкидлаган эди.

Партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев ўз синфи ва ўз халқининг худди шундай намояндаси. Ленин типидаги арбоб, чинакам партиявий философияни эгаллаган ва партиявий виждонга эга бўлган кишидир.

Партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари кишилар орасида ижодкорлик ва ишонч, иззат-ҳурмат ва талабчанлик муҳитини қарор топтириш каби ажойиб хусусиятга эгадир. У ўз қарорлари ва хатти-ҳаракатлари билан халқнинг манфаатлари ва орзу-тилакларини ифода қилиш, омманинг, катта коллективларнинг ишини ва аввало, КПССнинг коллектив раҳбарлик ядросини ташкил этган энг компетентли ва ғоят нуфузли партия ва давлат раҳбарлари — ленинчи Марказий Комитет ва унинг Сиёсий бюросининг фаолиятини жипслаштириб, унга етакчилик қилиш каби юксак сиёсий санъатни тўла-тўкис эгаллади.

Леонид Ильичнинг жўшқин ва кўп қиррали бутун фаолияти барча совет кишилари учун ватанни қай тариқа фидокорона севиш, ленинча яшаш ва ишлаш кераклигини кўрсатувчи ёрқин намунадир.

Леонид Ильич Брежнев партиямизнинг олий лавозимида зўр илҳом билан самарали меҳнат қилмоқда. Ана шу бутун давр мобайнида мамлакатимиз доим тез суръатлар билан ривожланганлиги, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги ўсганлиги ҳаммага яхши маълум. Совет жамиятининг маънавий-сиёсий бирлиги, барча миллатлар ва элатларнинг ленинча дўстлиги ҳамда бирлиги янада кўпроқ мустаҳкамланди. Халқнинг фаровонлиги кўп даража ўсди, унинг социалистик маданияти янада гуллаб яшнади.

В. В. Шчербицкий сўзини давом эттириб, бундай деди: бу йиллар ҳаммамиз учун Ватанимизнинг мусаффо осмони остида тинч ижодий меҳнат йиллари бўлди. Бугун, умумхалқ Ғалаба байрами арафасида қуйидагиларни таъкидлаб ўтиш ўринлидир: совет кишилари учун тинчлик ғоят азиздир, чунки улар урушнинг нималигини яхши биладилар.

Бизнинг халқимиз ва унинг шонли Қуролли Кучлари фашизм ва милитаризмни тор-мор қилишда ҳал қилувчи роль ўйнадилар, урушнинг асосий машаққатларини ўз зиммаларига олдилар. Улуғ Ватан урушининг даҳшатли йилларида совет халқи кўрсатган сўнмас жасорат миннатдор инсоният хотирасида абадий яшайди!

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ партиямиз Марказий Комитети Бош секретари, СССР Мудофаа кенгаши раиси Леонид Ильич Брежневга Совет Иттифоқи Маршали деган юксак ҳарбий унвон берилганлигини сизларга маълум қилиш менинг учун ёқимлидир. Мамлакатимиз мудофаасининг атоқли стратеги ва ташкилотчиси сифатида ўртоқ Брежневнинг хизматлари ана шу унвонда эътироф этилди.

Леонид Ильич ҳамма лавозимларда давлатимизнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш учун, империализм, агрессив доираларининг кирдикорларига зарба бериш ва ялпи тинчликни мустаҳкамлаш учун жуда кўп иш қилди ва қилмоқда.

Тараққийпарвар жамоатчилик уруш хавфининг олдини олишда Леонид Ильичнинг жуда катта ҳисса қўшганлигига юксак баҳо бериб, уни ҳақли равишда халқаро тинчлик Ленин мукофоти билан ва Жолио-Кюри номидаги олтин медаль билан тақдирлади.

Тарихнинг бутун тажрибаси партиямизнинг ленинча ташқи сиёсий йўли, совет Тинчлик программаси ҳаётий ва самарали эканлигини яққол тасдиқламоқда. Марказий Комитет ва унинг Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Брежнев бошчилигидаги Сиёсий бюроси ана шу ташқи сиёсий йўлни ва Тинчлик программасини оғишмай амалга оширмоқдалар.

Ер юзида мустаҳкам, адолатли тинчлик билан Леонид Ильич Брежневнинг номи чамбарчас боғланган, деб тўла асос билан айтамиз.

Икки марта қаҳрамоннинг юртида унга бронза бюст ўрнатилганлиги чуқур рамзий маънога эгадир. Бу билан азиз ер, халқ қаҳрамонни камолотга етказганлиги таъкидлаб ўтилади, она тупроқдан тобора янги куч олган Антей ҳақидаги ажойиб афсонага асос қилиб олинган самарали боғланиш борлиги қайд қилиб ўтилади.

Чуқур ва қон-қардош алоқалар Леонид Ильични ҳамиша халқ билан боғлаб келди ва боғлаб турибди. У мамлакатимиз тарихидаги барча кескин бурилишларда доим олдинги сафда, энг зарбдор участкаларда бўлди.

Мамлакат биринчи беш йилликлар даврида қурилди ва таълим олди — ёш коммунист Брежнев ҳам зўр ғайрат билан ишлади ва жуда яхши таълим олди.

Ватан душманга қарши ҳаёт-мамот жангига даъват этди ва комиссар Брежнев кўнгилли равишда фронтга кетди, ўзининг солдатлик ва партиявий бурчини тўла-тўкис адо қилди.

Халқимиз уруш натижасида вайрон бўлган халқ хўжалигини тиклади, қўриқ ва бўз ерларни очди — Леонид Ильичга ғоят муҳим ва масъулиятли иш ишониб топширилади.

Партия ўртоқ Брежневни қаерга юбормасин, унга мураккаб ва катта вазифаларни ҳал этишга тўғри келмасин, меҳнаткаш халқнинг манфаатларига фидокорона садоқат, пролетар интернационализми принципларига, улуғ Ленин ишига чексиз садоқат ҳамма жойда ва ҳар доим унга хос фазилат бўлиб келди.

Днепр соҳилидаги шонли диёрда ҳам кўп нарса унинг номи билан боғланган. Ўртоқ Брежневнинг меҳнат ва партиявий таржимаи ҳоли шу митингда ҳозир бўлган кўп кишиларнинг кўз ўнгида таркиб топди. У шу диёрда иккита энг йирик область — Днепропетровск ва Запорожье областлари партия ташкилотларига бошчилик қилди.

«Мен, — деб ҳикоя қилади Леонид Ильич, — Украинада кўп йил ишладим, уруш кунларида бошқа рус кишилари каби мен ҳам Украина тупроғида жанг қилдим, украин халқининг ажойиб ҳислатларини яхши биламан ва бу халқни фарзандлик меҳр-муҳаббати билан астойдил севиб қолдим».

(Давоми иккинчи бетда).

МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ СОҒЛИҒИ ТЎҒРИСИДА ПАРТИЯВИЙ ҒАМХЎРЛИК

Республика партия-хўжалик активининг йиғилиши

8 май куни Тошкентда республика партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда КПСС XXV съездининг қарорлари асосида республикада соғлиқни сақлаш ишларини янада ривожлантириш чоралари тўғрисидаги масала муҳокама этилди. Актив йиғилишида меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар ва район советлари ижроия комитетларининг раислари, область партия комитетларининг бўлим мудирлари, область, шаҳар ва район соғлиқни сақлаш бўлимларининг мудирлари, олимлар, медицина муассасалари ва ўқув юртлари, саноат, транспорт, қурилиш корхоналари раҳбарлари ва партия ташкилотларининг секретарлари, министрлар, республика касаба союз ва комсомол ходимлари иштирок этдилар.

Йиғилишни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов очди.

Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри К. С. Зоиров доклад қилди.

Докладчи ва сўзга чиққан нотиқлар коммунистик партия билан Совет ҳукумати мамлакатда соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантиришга жуда катта аҳамият бераётганликларини, меҳнаткашлар соғлиғини сақлаш тўғрисида тинимсиз ғамхўрлик қилаётганликларини таъкидлаб ўтдилар. КПСС XXV съезди соғлиқни сақлашни такомиллаштириш масалаларига катта эътибор берганлиги бунинг ёрқин далилидир. «Социал вазифалар орасида совет кишиларининг сиҳат-саломатлиги тўғрисида ғамхўрлик қилишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ», — деди партия XXV съездида қилган докладида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев.

Ўзбекистонда ленинча миллий сиёсат амалга оширилганлиги натижасида соғлиқни сақлашни ва медицина фанини ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришилди. Ўтган беш йиллик ичида медицина муассасалари тармоғи анча кенгайди. Улар ҳозирги замон асбоб-ускуналари, малакали мутахассислар билан таъминланган. Қишлоқ аҳолисига медицина хизмати кўрсатиш анча яхшиланди. Соғлиқни сақлаш соҳасидаги кўпдан-кўп муҳим проблемаларни ишлаб чиқиш ва ҳал этишда илмий-тадқиқот институтларининг роли ошди. Янги илмий марказлар очилди: Бутуниттифоқ экспериментал ва клиник хирургия илмий-тадқиқот институтининг филиали, акушерлик ва гинекология, кардиология институтлари шулар жумласидандир. Ҳозир республикада олий ва ўрта малакали 145 мингдан ортиқ медицина ходими кишиларнинг соғлиғи тўғрисида ғамхўрлик қилмоқда.

Актив йиғилиши қатнашчилари мана шу муҳим соҳадаги ишларнинг аҳволини ҳар томонлама анализ қилиб, партия ва совет ташкилотлари медицина ходимлари соғлиқни сақлашни янада такомиллаштириш тўғрисида, улар олдига КПСС XXV съезди томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш ҳақида ғамхўрлик қилишлари лозимлигини қайд этдилар. Аҳолига медицина хизматини кўрсатишни ташкил этиш ва медицина хизмати маданиятини оширишда мавжуд бўлган нуқсонларни дарҳол тугатиш учун чоралар кўрмоқ лозим. Айниқса соғлиқни сақлашнинг моддий-техника базасини ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлашга, амбулатория-поликлиника ёрдами кўрсатишни такомиллаштиришга алоҳида эътибор бермоқ керак. Республика министрликлари ва идоралари, корхоналар, қурилишлар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, ишчилар, колхозчилар, зиёлиларга медицина-санитария хизмати кўрсатиш ишларини ҳар томонлама ривожлантиришлари ва такомиллаштиришлари, йирик медицина-санитария қисмлари ва профилакторийларини қуриш билан боғлиқ бўлган масалаларни ишчанлик билан қараб чиқишлари ва ҳал этишлари зарур. Аҳолига санитария хизмати кўрсатиш маданиятини янада юксалтиришга, айниқса қишлоқ жойларда бунга кўпроқ эътибор беришга актив равишда эришмоқ зарур. Мутахассисларнинг профессионал маҳоратини ҳамда уларнинг ғоявий-сиёсий тайёргарлигини оширмоқ керак.

СССР соғлиқни сақлаш министри академик Б. В. Петровский актив йиғилишида сўзлаган нутқини КПСС XXV съезди медицина ходимлари олдига қўйган муҳим вазифаларга бағишлади.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев нутқ сўзлади.

Актив йиғилишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, Й. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, А. А. Хўжаев, Н. Маҳмудов, Э. Б. Нордман, Г. М. Орлов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, Г. А. Габриельянц, М. Т. Турсунов, СССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари П. И. Герасимов, СССР медицина фанлари академиясининг академиги В. М. Жданов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

• Илғорларга • Қизил байроқлар

МАМЛАКАТНИНГ ЮЗ ШАҲРИ БИЛАН

Тошкент шаҳарлараро телефон станциясида мамлакатимиз ва республикамизнинг юз шаҳри билан телефон алоқаси ўрнатилган. Станция хизматчилари ўтган йилнинг ўзидагина эллик уч миллион кишининг шаҳарлараро автомат телефон алоқасини таъминлади.

Алоқачилар коллективи ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили учун янада юксак мажбурият қабул қилган. Улар ўз сўзларининг устидан чиқишяпти. Шунинг учун ҳам шу йилнинг биринчи кварталида ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлиги учун Тошкент шаҳарлараро телефон станциясининг коллективига СССР Алоқа министрлиги ҳамда алоқа ходимлари касаба союзлари Марказий комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди.

Ана шу тантанали маросимга бағишланган митингда станция бошлиғи А. Тимофеев телефончилар асосий эътиборни КПСС XXV съезди қарорларида таъкидлаб ўтилганидек, иш сифатини яхшилашга қаратмоқдалар, — деди. Мукофотдан руҳланган коллектив алоқа воситаларини бундан буён янада такомиллаштириб боради.

«ПРАВДА» саҳифаларида

▲ Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Густав Гусак ва ЧССР ҳукуматининг Раиси Любомир Штроугалнинг Совет Иттифоқининг фашизм устидан қозонган тарихий ғалабаси ҳамда Чехословакиянинг шонли Совет Армияси томонидан озод қилинганлигининг 31 йиллиги муносабати билан Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўртоқларга йўллаган табрик телеграммалари эълон қилинган.

▲ СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига мувофиқ Филиппин Республикасининг президенти Фердинанд Э. Маркос ҳамда Имельда Ромуальдес Маркос хоним шу йил май ойининг охирларида расмий визит билан Совет Иттифоқига келадилар.

▲ Кеча Ғалаба байрами куни ЧССРнинг СССРдаги элчихонаси дипломатик ходимлари элчи Ян Гавелка бошчилигида В. И. Ленин Мавзолейини бориб кўрдилар ва гулчамбар қўйдилар.

ФУТБОЛ

БОКУДАГИ МАҒЛУБИЯТ

Тошкентнинг «Пахтакор» командаси ўтган шанба куни футбол бўйича СССР чемпионатининг навбатдаги турида Боку шаҳрида ўзининг эски рақиби — маҳаллий «Нефтчи» командаси билан куч синашди. Кескин кураш вазиятида ўтган бу ўйинда 3:2 ҳисобида майдон эгаларининг қўли баланд келди. Мезбонлар дарвозасига тўпларни пахтакорчилардан В. Фёдоров ва К. Баканов киритдилар.

«Пахтакор» сафардаги навбатдаги учрашувни 13 майда Кутаиси шаҳрида «Торпедо» командаси билан ўтказади.

телетайп лентасидан

▲ **БУДАПЕШТ.** Венгрияда ўтган беш йиллик даврида электрон ҳисоблаш машиналари парки икки баравар кўпайди ва ҳозирги вақтда 300 дан ортиқ замонавий машиналарга эгадир. Шу беш йилликда Венгриянинг ҳисоблаш марказлари учун электрон ҳисоблаш машиналарини ишлаб чиқариш анча ривожланади.

▲ **БЕЛГРАД.** Югославияда электростанциялар қурилишининг кенг программаси амалга оширилмоқда. Бу планга мувофиқ Югославия Социалистик Федератив республикасида 1980 йилгача жами 6,8 миллион киловатт-қувватли 33 та иссиқлик станцияси ва гидростанциялар ишга туширилиши керак.

▲ **БАҒДОД.** Ироқ революцион қўмондонлик кенгашининг аъзоси, саноат ва табиий бойликлар министри Т. Ал-Жазрави қуйидагиларни маълум қилди: Ироқ ҳукумати 1976 йилги давлат кенгашига энг зарур моллар ва баъзи озиқ-овқат маҳсулотларига қатъий нарх белгилаш тадбирларини ишлаб чиқди. Шу мақсадда 150 миллион динор ажратилди.

▲ **МОГАДИШО.** Сомали Олий революцион кенгаши президентининг ўринбосари Ҳусайн Кулмие Афрах меҳнаткашларни мамлакатнинг ижтимоий ва сиёсий ҳаётига кенг жалб этишга даъват қилди. Президент ўринбосари ишчи комитетларининг бу ерда ўтказилган умуммиллий конференциясини ёпиш вақтида сўзлаган нутқида Сомалида социал адолат жамиятини муваффақиятли суратда барпо этиш аввало ишчилар синфининг бирлиги ва жипслигига боғлиқ, деб таъкидлади.

▲ **ЖАКАРТА.** Мамлакат аҳолисининг 80 процентдан кўпи истиқомат қилаётган Индонезия қишлоқларидаги уй-жойлар гигиенанинг энг оддий талабларига ҳам жавоб бермайди. Индонезия жамоат ишлари ва энергетика министри Сутами шу ҳақда гапирди. Министрнинг докладидан маълум бўлишича, Индонезия деҳқонларининг ғоят кўпчилиги ҳароба кулбаларда яшамоқда.

▲ **ДАМАШҚ.** Фаластин озодлик ташкилотининг БМТ ҳузуридаги вакили Зеҳди Лабиб Терази хавфсизлик кенгашидан Тель-Авивнинг босиб олинган араб территорияларида Исроил қишлоқларини вужудга келтиришга қаратилган тадбирларини тўхтатиш мақсадида дарҳол чора кўришни талаб этди.

▲ **ДОРУС-САЛОМ.** Африка қитъасининг жанубий қисмини, шу жумладан Зимбабвени тинч йўл билан озод қилиш масаласини ҳал этишни афзал кўради. Аммо Африканинг шу йўлдаги ҳамма ҳаракатлари Смит қўл остидаги ирқчилар режими томонидан рад этилган. лиги сабабли Африка қуролли курашдан иборат бирдан-бир тўғри йўлни танлаб олиши керак, Танзания президенти Жулиус Ньерере бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида шу ҳақда гапирди.

(ТАСС).

ТИНЧЛИК УЧУН, КОММУНИЗМ ИДЕАЛЛАРИ УЧУН КУРАШЧИГА

(Боши биринчи бетда).

Леонид Ильич Брежневнинг кўнглида днепродзержинскликларга, ўзи туғилиб ўсган шаҳарга — ўзининг болалик чоғларини кечирган, ёш комсомолга ва ёш большевикка хос сабот-матонат ва зўр ғайрат билан иш олиб борган шаҳарига қизғин муҳаббат туйғулари жўш уради. Леонид Ильичнинг ўзи, унинг бобоси, отаси, акаси, опаси Дзержинкада меҳнат қилганлиги шаҳримизнинг аҳолисига жуда яхши маълум. Хуллас металлургларнинг бутун бир ишчи сулоласи заводда қарийб 100 йил фидокорона меҳнат қилди.

Леонид Ильич Биринчи Май арафасида ЗИЛ автомобиль заводининг ишчилари билан учрашганида Дзержинка ишчиларининг катта коллективида ўзининг меҳнат ҳаёти қандай бошланганлигини, биринчи касбдан баҳраманд қилиб, ҳаётнинг мураккаб фанини ўргатган, меҳнат аҳлининг кучи ва маънавий гўзаллигини кўрсатиб берган қадимги ўртоқлари — ишчиларни самимият билан эсга олиб ўтди. «Бундай дорилфунунлар, — деб таъкидлади Леонид Ильич, — эсдан чиқмайди».

Орденли Днепродзержинскни кўпинча «пўлат шаҳри» деб атайдилар. Бу шаҳар «Темир Феликс» номига қўйилганлигидан фахрланади. Бу шаҳар кишилари ҳам руҳан бақувват бўлиб туғилмоқдалар, ишчилар орасида букилмас иродани тоблаб, умр бўйи чиниқиб камол топмоқдалар.

Днепродзержинск ишчилар синфи ҳамиша ўзининг юксак онглилиги, уюшқоқлиги ва жипслиги билан кучли бўлиб келди. Унинг ана шу яхши фазилатлари қизғин революцион жангларда, озод бўлган меҳнатнинг юксак жўшқинлигида, уруш йилларидаги мислсиз қаҳрамонликда намоён бўлди.

Халқимизнинг ажойиб революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари, деди В. В. Шчербицкий, ҳозирги кундаги муваффақиятларимиз билан, ватанпарварликка хос янги ташаббуслар билан муносиб равишда кўпайиб бормоқда.

Ҳозирги пайтда шонли меҳнат гвардияси — Дзержинский номли завод металлурглари Украина Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Сергей Федорович Гладкий ва Григорий Васильевич Медяник, КПСС XXV съездининг делегати, «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг аппаратчиси Екатерина Николаевна Бовть, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бинокор Иван Никитович Чабан, Украина Компартияси XXV съездининг делегатлари — Приднепровское химия заводи аппаратчиларининг бригадири Иван Петрович Бирюков ва Оржоникидзе номли кокс-химия заводининг аппаратчиси Егор Иванович Слупский: Чубарь номли бирлашманинг тикувчиси Надежда Павловна Петровская, «Правда» газетаси номли вагонсозлик заводи формовшчикларининг бригадири Алексей Иванович Пишняк ва бошқа кўп кишилар Социалистик мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар.

Уларнинг меҳнати, барча днепродзержинскликларнинг меҳнати, мамлакатимиз халқларининг қардошларча ўзаро ёрдами кўхна Славутич соҳилларида кенг қулоч ёйган ажойиб шаҳримизни янада кўркам қилади. Бу шаҳар ҳозирги кунда Совет Украинаси гуллаб яшнаганлигини мужассамлаштиради.

Ҳозир — бизнинг бутун ҳаётимиз партия XXV съездининг самарали ғоялари билан суғорилган. Бу ғоялар халқнинг қудратли ғайрат шижоатини ҳаракатга келтирадиган буюк ижодий куч бахш этади.

Съезд, деди В. В. Шчербицкий, партиямизнинг сиёсий йўли марксизм-ленинизм таълимотининг мустаҳкам негизига таянаётганлигини, олий мақсадларимизни ҳам, реал имкониятларимизни ҳам ҳар томонлама ҳисобга олганлигини яна бир марта тасдиқлади. Бу — мамлакатнинг иқтисодий, социал ва маънавий потенциалини мустаҳкамлаш, меҳнаткашларнинг фаровонлигини янада юксалтириш йўлидир. Бу жаҳон социализми позицияларини, тинчлик ва хавфсизликни, халқлар дўстлиги ва ҳамкорлигини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш йўлидир. Бу — партиямизнинг Маркс — Энгельс — Лениннинг ўлмас ғоялари тантанаси йўлида коммунистик жамият қуришга қаратилган ва оғишмай амалга ошираётган ленинча бош йўлидир.

Бутун совет халқи каби республикамизнинг меҳнаткашлари ҳам буни жуда яхши англаб, партиямиз ва давлатимизнинг ички ҳамда ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқулламоқдалар ва актив қўллаб-қувватламоқдалар.

Совет Украинасининг ишчилар синфи ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилининг топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун ҳамма чораларни кўрмоқда. Қишлоқ меҳнаткашлари кўкламги дала ишларини аҳиллик ва уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Буларнинг ҳаммаси партия XXV съездининг режалари муваффақиятли суръатда амалга оширилажагига қатъий ишонч туғдиради.

Шаҳримизнинг ва Днепропетровск областининг меҳнаткашлари ҳам ўз планлари ва социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш учун бутун куч-ғайратларини сарф қилишларига шак-шубҳа йўқ.

Бу — Ватанга муносиб совға бўлади, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарига юртдошларининг ажойиб совғаси бўлади.

В. В. Шчербицкий сўзининг охирида митинг қатнашчилари номидан Совет Украинасининг коммунистлари, барча меҳнаткашлари номидан гапириб, Леонид Ильич Брежневга сиҳат-саломатлик, битмас-туганмас ғайрат, унинг коммунизм тантанаси, тинчлик ва тараққиёт йўлида бажараётган олижаноб, чуқур инсонпарварлик фаолиятида янгидан-янги зафарлар тилади.

Партия ветерани ўртоқ **С. С. Смирнов** минбарга чиқади. Шу кунги тантана, деди у, замонамизнинг атоқли арбоби Леонид Ильичдан унинг ер юзида тинчлик ўрнатиш, севикли социалистик Ватанни гуллаб-яшнатиш йўлида ҳормай-толмай қилаётган улкан меҳнати учун, уруш йилларидаги жанговар жасорати учун бутун халқнинг самимий миннатдорчилигини яна бир марта исбот этувчи далилдир.

Дзержинский номли заводнинг бошқа ветеранлари каби мен ҳам Леонид Ильични шахсан билиш, у билан бирга ишлаш, унинг ажойиб, сезгир киши, моҳир, талабчан ва меҳрибон раҳбар эканлигини бевосита ҳис этиш бахтига сазовор бўлдим.

С. С. Смирнов ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу шаҳардаги ҳаёт ва меҳнат йўли қандай бошланганлиги тўғрисида сўзлаб берди. Ўрток Л. И. Брежневнинг таржимаи ҳоли совет давримизнинг янги типдаги арбоби учун характерлидир.

Партия ветерани ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1931 йилда бу ерда — Днепродзержинскда Коммунистик партия сафига кирганлигини эслатиб ўтди.

Леонид Ильич меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари бўлиб ишлаган чоғда, деб таъкидлади С. С. Смирнов, пролетар шаҳримизни ривожлантириш, металлурглар, химиклар, қурувчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш учун кўп куч сарф қилди. Кўпгина эзгу ишларни ташкил этганлиги учун Днепродзержинск аҳолиси ҳозирги кунда ҳам ундан миннатдордир.

Биз, деди сўзининг охирида С. С. Смирнов, партиямиздан жуда хурсандмиз. Совет кишилари партия раҳбарлигида тарихда буюк зафарларга эришдилар. Биз Марказий Комитетдан ва унинг ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Сиёсий бюросидан бениҳоя мамнунмиз.

Дзержинский номли заводнинг горновойи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ **С. Ф. Гладкий** сўзга чиқади. Дзержинский заводининг кўп минглик ишчи оиласи совет индустриясининг кўпгина командирларини, олимларни, партия ходимларини, давлат арбобларини тарбиялади, чиниқтирди ва ўз сафларидан раҳбарлик лавозимларига кўтарди, деди у. Биз улар орасида биринчи бўлиб ленинчи партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг номини тилга оламиз.

Биз, совет ишчилари миллионларча кишиларнинг тақдири учун, Ватанимизнинг тақдири учун КПСС Марказий Комитети зиммасига, Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитет Сиёсий бюросининг зиммасига қандай катта масъулият юкланганлигини биламиз. Шунинг учун ҳам биз уларнинг ҳормай-толмай қилаётган ишларини қизғин ва якдиллик билан маъқулламоқдамиз ва қўллаб-қувватламоқдамиз.

Леонид Ильичнинг съезд минбарида туриб меҳнат аҳли тўғрисида самимият билан айтган гаплари хотирамда яхши сақланиб қолган: «Ҳар куни эрталаб ўн миллионларча кишилар ўзларининг навбатдаги, энг оддий иш кунини бошлайдилар... Эҳтимолки, улар ўз ишларининг улуғлигини ўйламаслар. Аммо улар, айни шу кишилар партия режаларини бажариб, совет мамлакатини тараққиётнинг янги-янги чўққиларига кўтармоқдалар». КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг бу сўзларида меҳнатчига ғоят самимий ва чуқур иззат-ҳурмат ўз ифодасини топган!

Партия тарихий съездининг қарорлари қалбимиздан чуқур жой олди. Биз съезд белгилаб берган планларни бажаришга ҳаракат қилмоқдамиз, бу планларни конкрет ишларга айлантирмоқдамиз ва шу билан бирга ижодий ёндашиш, шахсий ташаббус кўрсатишга интилмоқдамиз. Коммунист ва ишчи сифатида, деди С. Ф. Гладкий, Днепродзержинск ишчилар синфи номидан гапириб, ҳар биримиз КПСС XXV съезди белгилаган планларни бажариш учун ҳамма чораларни кўрамиз, деб ленинчи Марказий Комитетни, шахсан Леонид Ильич Брежневни ишонтириб ўтаман.

«Днепро» совхози сабзавотчилик бўлимининг бошқарувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ **М. И. Половинка** бундай деди: барча совет кишилари каби Днепропетровск областининг деҳқонлари ҳам Леонид Ильич Брежневни шонли партиямизнинг, коммунистлар партиясининг улуғ меҳнатчиси деб биладилар, мард солдат деб биладилар.

Бугунги тантанали воқеа донги кетган юртдошимизни шунчаки, шарафлаш деган гап эмас. Бу воқеа совет кишиларининг мусаффо осмон тагида тинч ҳаёт кечириб, ижодий меҳнат қилаётганликлари учун, бизни халқ бахт-саодатининг кенг йўлидан коммунизмнинг порлоқ чўққиларига бошлаб бораётганликлари учун жонажон Коммунистик партиядан ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретаридан миннатдор эканликларини ҳам жуда яққол ифода қилади.

Қишлоқ меҳнаткашлари, деди М. И. Половинка, ўзлари тўғрисида доим чинакам ленинча ғамхўрлик қилаётганликлари учун, қишлоқ хўжалигига доно раҳбарлиги учун Марказий Комитетдан, Сиёсий бюродан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневдан чексиз миннатдордирлар. Биз ленинча ишлаш, ленинча курашиш ва ғалаба қозонишни Леонид Ильичдан ўрганмоқдамиз.

Индустриал институт ректори ўртоқ **В. И. Логинов** қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: бу олий ўқув юрти ғоявий етук, сиёсий жиҳатдан чиниққан ва техникани яхши билган саноат ишлаб чиқариши командирларини тайёрлашнинг чинакам ўчоғи бўлиб қолди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев, деди у, институтимизда тарбияланиб, инженер дипломини олганлиги билан ғоят фахрланамиз.

В. И. Логинов институт коллективининг топшириғига биноан Леонид Ильичга сиҳат-саломатлик, узоқ умр ва унинг совет халқи ҳамда бутун тараққийпарвар инсониятнинг бахт-саодати йўлидаги буюк ва олийжаноб меҳнатида янгидан-янги зафарлар тилади.

Ректор олий ўқув юртининг ўқитувчилари номидан гапириб, улар студент ёшларни бундан буён ҳам кекса авлоднинг шонли революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида, коммунизм идеалларига чексиз садоқат руҳида тарбиялайдилар, деб ишонч билдирди.

«Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг аппаратчиси, КПСС XXV съездининг делегати ўртоқ **Е. Н. Бовть** сўзга чиқади. Леонид Ильич, деди у, бутун планетада жуда катта обрў-эътиборга сазовордир. У ўзининг фидокорона меҳнати билан, коммунистик қурилиш, тинчликни мустаҳкамлаш ишига шахсан қўшган катта ҳиссаси билан, меҳнат аҳли тўғрисида, унинг фаровонлигини ошириш ҳамда уни ҳар томонлама ривожлантириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлиги билан шунга эришди.

Аппаратчи бирлашманинг муваффақиятлари тўғрисида гапириб, ўз коллективида социалистик мусобақанинг олдинги сафларига ўтиб, жамоат ишларини олиб бораётган ва ёш ўринбосарларни тарбиялаш учун кўп куч-ғайратини сарфлаётган меҳнаткаш хотин-қизлар оз эмаслигини таъкидлаб ўтди.

Е. Н. Бовть сўзини давом эттириб, бундай деди: мен икки боланинг онасиман. Катта ўғлим Совет Армияси сафларида хизмат қилмоқда. Улуғ Ватан уруши йилларида қўлга киритилган тинчликни муҳофаза қилмоқда. Леонид Ильич шу урушда иштирок қилган эди. Биз учун тинчликдан, севикли ватанимизнинг бахт-саодати йўлида тинч меҳнат қилишдан ҳам азиз нарса йўқ. Халқлар тинчлиги ва бахт-саодати йўлида қилаётган ҳамма ишлари учун жонажон Коммунистик партияга, шахсан Леонид Ильич Брежневга кўпдан-кўп раҳмат.

Истеъфодаги майор 18-армиянинг собиқ жангчиси ўртоқ **А. Д. Куценко** бундай деди: мен Леонид Ильич Брежневни шахсан кўп вақтлардан бери билганлигим билан ғоят бахтиёрман. 1933 йилда металлургия институтида бирга ўқиб юрган пайтимда у билан танишган эдим. Леонид Ильичнинг мислсиз қобилияти, унинг ташкилотчилик, партиявий раҳбарлик таланти, меҳрибон ўртоқ эканлиги ўша вақтлардаёқ маълум бўлиб қолган эди. У кишиларни жипслаштира олар, уларни катта ва мураккаб ишларни бажаришга сафарбар қила олар эди. Леонид Ильич билан бирга биз Забайкалье ҳарбий округида ҳақиқий ҳарбий хизматни ўтадик.

Улуғ Ватан урушининг дастлабки қийин ойларини, Туапсе ёнида бўлиб ўтган шиддатли жангларни эслайман. Бизнинг қўшинларимиз жуда катта куч сарфлаб, душманнинг Закавказьеға ҳужумини тўхтатди. Совет жангчилари ва командирлари сўнгги нафасларигача жанг қилиб оммавий қаҳрамонлик кўрсатдилар. Барча қисмлар ва бўлинмаларда Ленин партияси сафига қабул қилишларини сўраб ариза берган кишилар жуда кўп эди. Ўша даҳшатли кунларда 18-армия сиёсий бўлимининг бошлиғи бўлиб ишлаган ўртоқ Леонид Ильич Брежнев қўлидан партия билетини олганлигим билан фахрланаман.

Леонид Ильич менга Қизил Юлдуз жанговар орденини топширган кун ҳам ҳамиша менинг хотирамда қолади. Бундай кунларни асло унутиб бўлмайди!

Биз, уруш ветеранлари Леонид Ильичга Совет Иттифоқи Маршали деган ҳарбий унвон берилганлиги билан уни чин кўнгилдан табриклаймиз.

Леонид Ильич билан бирга бўлган пайтларда олган таассуротимга асосланиб, — деб таъкидлади А. Д. Куценко, уни ишчилар синфи вакилининг энг яхши фазилатларига эга бўлган, дилкашлиги, оддийлиги ва камтарлиги, сезгирлиги ва меҳрибонлиги билан партия раҳбари донолигини ўзида мужассамлаштирган киши деб айтишга ўзимни тамомила ҳақли деб ҳисоблайман.

Биз собиқ фронтчилар барча совет кишилари билан биргаликда ер юзида тинчликни сақлаб қолиш ишига жуда катта ҳисса қўшганлиги учун Коммунистик партияга, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросига, шахсан ўртоқ Леонид Ильич Брежневга самимий миннатдорчилигимизни изҳор қиламиз.

Биз, ёшлар деди митингда сўзга чиққан Днепродзержинск металлургия техникумининг ўқувчиси, комсомол аъзоси **Галина Калентеева**, кекса авлод бошига тушган маҳрумликлар ва қийинчиликларни кўрганимиз йўқ. Лекин совет ёшлари тарихни яхши биладилар, халқ эришган улуғ ғалабаларни муқаддас билиб, авайлаб сақлайдилар ва кўпайтирадилар.

Леонид Ильич ўттизинчи йилларда ҳозир мен ўқиб турган техникумнинг директори бўлиб ишлаган. Музейимиз стендлари, ветеранларнинг эсдаликлари ўқув юртимизнинг ривожи учун, мамлакатимиз ғоят муҳтож бўлган металлург кадрлар тайёрлаш учун унинг нечоғлик кўп иш қилганлигидан далолат бериб турибди. Музейга қўйилган фотосуратлар ҳам ўқув юртимиз, шаҳримиз, мамлакатимиз тарихан қисқа бир давр ичида қанчалик ўзгарганлигини кўрсатиб турибди.

Энди ҳар бир йигит ва қиз мактабни битириб чиққанидан кейин ўзи севган касби-корини танлаб олиши, ўқишни давом эттириши мумкин. Жонажон партиямизга ва Совет ҳукуматига, шахсан Леонид Ильич Брежневга мана шу оталарча меҳрибонлик учун биз чексиз миннатдорчилик билдирамиз. КПСС XXV съездида Леонид Ильич совет ёшларини, Ленин комсомолини партиянинг ишончли ёрдамчиси, жанговар резерви деб атади. Биз аъло ўқиб ва зарбдорларча ишлаб шу юксак баҳога муносиб бўлишга интиламиз.

Ўртоқ **А. Ф. Ватченко**га сўз берилади. У бундай деди: Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Леонид Ильич Брежневнинг у туғилган, ўсиб камолга етган, ишчи сифатида дастлаб чиниққан ва актив коммунист бўлиб қолган Днепродзержинск шаҳрида бронза бюсти қўйилганлиги бутун Днепр бўйи аҳолиси учун катта, тарихий воқеадир.

Бу воқеа областдаги коммунистларни, барча меҳнаткашларни самимий қувонтирмоқда ва ғоят завқлантирмоқда. Кўпчилигимиз Леонид Ильични биринчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун ишчилар ва колхозчилар билан ёнма-ён туриб ишлаган, Днепропетровск область партия комитетининг секретари лавозимида ишлаб турган чоғида бошқа партия ходимлари билан бирга Улуғ Ватан урушининг биринчи кунларидаёқ фронтга жўнаб кетган ва ғалабага эришгунча манфур душман билан курашиб келган пайтлариданоқ яхши биламиз.

Урушдан кейинги оғир йиллар ҳам эсдан чиққан эмас. Ўша пайтларда Леонид Ильич Днепропетровск область партия ташкилотига бошчилик қилиб яксон бўлган заводлар, фабрикалар, шахталарни, фашистлар кулини кўкка совурган шаҳарлар ва қишлоқларни мамлакатимиз барча халқларининг қардошларча ёрдами билан қисқа муддат ичида қайта тиклаш учун кўп куч ва ғайрат сарфлади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг сиёсий ва давлат арбоби сифатидаги ташкилотчилик қобилияти КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимида ишлаб турган пайтида алоҳида куч билан намоён бўлди, деди сўзини давом эттириб А. Ф. Ватченко. У катта ҳаёт тажрибасига эга бўлиб, Коммунистик партия билан Совет давлатини мустаҳкамлаш учун ҳормай-толмай ишламоқда. Партия ва давлат қурилиши ленинча нормаларини, саноат ишлаб чиқаришини интенсивлаш ва қишлоқ хўжалигини кескин юксалтириш, совет халқи фаровонлигини янада ошириш мақсадида мамлакатнинг бутун экономикасини ўстириш стратегиясига доир энг муҳим тадбирлар унинг бевосита иштирокида ишлаб чиқилиб, амалга оширилмоқда.

СССР Мудофаа кенгашининг Раиси сифатида Леонид Ильич Совет Иттифоқининг Қуролли Кучлари бундан буён ҳам совет халқи тинч меҳнатининг мустаҳкам посбони, ялпи тинчлик таянчи бўлиши тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневга Совет Иттифоқи Маршали деган ҳарбий унвонининг берилганлиги унинг ана шу юксак лавозимдаги хизматларини бутун халқ эътироф этаётганлигининг ёркин гувоҳидир.

Область партия комитетининг биринчи секретари ўз сўзини давом эттириб бундай деди: ўртоқ Л. И. Брежневнинг номи барча қитъаларнинг коммунистлари учун, юз миллионлаб кишилар учун мустаҳкам иродали ленинчи, изчил интернационалист, тинчлик ва тараққиёт ишининг актив курашчиси рамзи бўлиб қолди. Унинг ҳормас-толмас фаолияти бизнинг ҳаммамиз учун Ватанга, Ленин партияси улуғ ишига фидокорона хизмат қилишнинг илҳомбахш намунасидир.

А. Ф. Ватченко ҳозирги вақтда область коммунистлари, барча меҳнаткашлари ўз олдида турган вазифаларни қандай бажараётганликлари тўғрисида гапириб, икки юз йигирма минг кишилик область партия ташкилоти, Днепропетровск областининг барча меҳнаткашлари бундан кейин ҳам партиянинг мустаҳкам таянчи бўлиб қолаверадилар, КПСС XXV съезди белгилаган тарихий режаларни шараф билан бажариш учун ҳамма ишларни қиладилар, деб КПСС Марказий Комитетини, шахсан Леонид Ильич Брежневни ишонтирди.

Партия билан халқ бирлигининг коммунистик идеалларга садоқатнинг ёрқин намойишига айланган митинг иштирокчилари баланд руҳ билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневга табрикнома қабул қилдилар. Табрикномада бундай дейилади: «Коммунистик қурилишдаги энг муҳим зафарларимиз, жаҳон миқёсидаги ижобий силжишлар партия номи билан чамбарчас боғлангандир. Барча совет кишилари сингари биз ҳам жонажон партиямизнинг олиб бораётган ленинча ички ва ташқи сиёсатини жондилимиз билан маъқуллаймиз ва қизғин қўллаб-қувватлаймиз. Леонид Ильич, Сизнинг шу сиёсатни ишлаб чиқиш ва амалга оширишга шахсан жуда катта ҳисса қўшаётганлигингизни таъкидлаб ўтамиз. Оташин коммунист, атоқли сиёсий арбоб — Ленин типидаги раҳбарлар шонли авлодининг вакили сифатида сиз коммунистларнинг, бутун совет халқининг, планетадаги барча соф виждонли кишиларнинг чуқур иззат ва ҳурматига сазовор бўлдингиз».

Митинг иштирокчилари Днепродзержинск меҳнаткашлари ўнинчи беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажаришга, мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшадилар, деб КПСС Марказий Комитетини, Сиёсий бюрони ва шахсан Леонид Ильич Брежневни ишонтирдилар.

(ТАСС).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

СОФИЯ. Болгариянинг барча теплица хўжаликларида эртаги сабзавот йиғиштириб олинмоқда. Бу ерда ҳар йили гектаридан 200 тоннагача бодринг, 100 тонна помидор, 80 тонна қалампир олинмоқда. Кейинги ўн йил мобайнида БХРда теплицаларда сабзавот етиштириш 10 баравар кўпайди. 1980 йилга бориб республикада теплица майдонлари икки баравар кенгайтирилади.

БЕРЛИН. СССР Фанлар академиясининг А. М. Горький номли жаҳон адабиёти институти билан ГДР Фанлар академияси адабиёт тарихи марказий институти ўртасида 1976—1980 йилларда ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисида протокол имзоланди. Бу протокол адабиётшуносликка доир тадқиқот ишларини координациялашни ва шу ҳақдаги асарларни биргаликда нашр этишни кўзда тутади.

БЕЛГРАД. Югославияда гитлерчи босқинчиларга қарши умумхалқ қуролли қўзғолони бошланганлигининг 31 йиллигини байрам қилишга тайёргарлик кучайиб кетди.

1941 йил 4 июлда Югославияда фашизмга қарши умумхалқ қўзғолони бошланган эди, ЮСФРда бу кун курашчи куни — давлат байрами сифатида нишонланмоқда.

ГАВАНА. 1959 йилги революция ғалабасидан кейин Куба экономикасининг тинмай ривожланганлиги электр энергия ишлаб чиқаришни кескин равишда кўпайтиришни тақозо қилди. Ўтган йили мамлакатда мавжуд иссиқлик электростанциялари реконструкция қилинди ва янги станциялар қурилди. Электр энергия ҳосил қилиш уч баравар кўпайди.

Кубада биринчи атом электр станциясининг барпо этилиши мамлакатнинг электроэнергетика қувватини анча кўпайтиради. Бу станция шу беш йилликда Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилади.

Ривожланаётган тармоқ

БУДАПЕШТ. 1975 йилда Венгрияда 440 минг тоннадан ортиқ қоғоз ва 43 минг тонна целлюлоза ишлаб чиқарилди. Кейинги 10 йил мобайнида ВХР целлюлоза — қоғоз саноатининг ишлаб чиқариш ҳажми икки баравардан зиёд кўпайди.

Ҳозирги беш йилликда Дунауйваросдаги қоғоз комбинати қурилиши шу тармоқнинг энг катта объекти бўлади. 1977 йил июнда тўла-тўкис ишга тушириладиган бу корхона ҳар йили 150 минг тонна қоғоз ва картон ишлаб чиқарадиган бўлади.

ҲАЁТБАХШ ТАЪСИР

КАМПАЛА. Угандa ҳукуматининг «Войсоф уганда» газетаси бундай деб ёзади: социалистик ва ривожланган давлатларнинг ягона антиимпериалистик фронти халқаро иқлимни яхшилашнинг, тинчлик ва хавфсизлик йўлида халқлар олиб бораётган курашни кучайтиришнинг муҳим омилидир.

Газета Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездида қабул қилинган ва КПСС XXV съездининг қарорларида янада ривожлантирилган совет тинчлик программасининг халқаро вазиятни яхшилашга ҳаётбахш таъсир кўрсатганлигини алоҳида уқтириб ўтади.

«Войсоф уганда» газетаси кейинги вақтларда жаҳонда рўй берган ижобий ўзгаришларга тўхталиб, аввало, Хельсинкидаги кенгашнинг муваффақият қозонганлигини, Ҳинди-Хитойда урушнинг тамом бўлганлигини, Африкада Португалиянинг мустамлакачилик империяси емирилганлигини уқтириб ўтади. Газета Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар энг муҳим халқаро масалаларда, шу жумладан, Яқин Шарқ масаласида аниқ ва принципиал позициясида турганликларини таъкидлаб ўтади.

Ваъдалар ижро қилинмаяпти

ТОКИО. Етакчи газеталар кейинги пайтларда жамоатчилик фикрини сўраб чиққанларида япон сайловчилари либерал-демократик партия ҳукумати мамлакат экономикасини кризис ҳолатидан чиқара олмаётганлиги пулнинг қадрсизланиши ва нарх-навонинг ўсишига чек қўяолмаётганлигидан норози эканликларини кўрсатиб турибди. Бундан ташқари сайловчилар давлат аппаратида ва ҳукмрон партияда авж олиб кетган порахўрликдан ғоят ғазабланмоқда. «Локхид»нинг жанжалли иши бунинг ёрқин мисолидир. «Санкэй симбун» газетаси апрель ойининг охирларида ўтказилган савол-жавоб японларнинг 25 проценти ҳозирги ҳукуматни ёқлаб чиққанлигини, 52 проценти эса қарши чиққанлигини кўрсатади. Бу эса бир ой илгари ўтказилган савол-жавоб вақтидагига қараганда 7 процент кўп. Яқинда «Асахи» газетаси ўтказган савол-жавоб ҳам худди шундай натижа берди.

Матбуот 1974 йил декабрь ойида Т. Мики ўз ҳукуматини тузган пайтда сўраб чиққан кишиларнинг қарийб 60 проценти уни қўллаб-қувватлаганлигини эслатиб ўтади. Бош министр ўша вақтда пулнинг қадрсизланишига чек қўйишга, иқтисодий қийинчиликларни бартараф этишга, нарх-навонинг ўсиши ва турмуш даражасининг пасайишини тўхтатишга ваъда берган. Ўтган бир ярим йил ваъда беришдан кўра уни бажариш анча қийин эканлигини кўрсатди.

Америка ўқитувчиларининг яқинда бўлиб ўтган намойишида 100 мингдан ортиқ киши қатнашди. Ўқитувчилар иш ҳақини ошириш, меҳнат шароитини яхшилашни талаб қилиб чиқдилар.

СУРАТДА: намойиш қатнашчиларидан бир группаси.

ТАСС фотохроникаси.

ЯНГИ ҲАЁТ ҚУРМОҚДАЛАР

МАПУТУ. Кенг меҳнаткашлар оммасини ижтимоий ҳаётда актив қатнашишга жалб этиш ҳозирги вақтда Мозамбик озодлик фронти — миллий революцион партия олдида турган асосий вазифалардан биридир. Мамлакат халқи шу партия раҳбарлигида мустақилликка эришди ва янги ҳаёт қура бошлади. Миллий революцион партиянинг жойлардаги активлари бу муҳим ишда партияга катта ёрдам бермоқдалар.

Улар меҳнаткашларни мамлакат экономикасини ривожлантириш планларини бажаришга сафарбар қилмоқдалар, хотин-қизлар, ёшлар ташкилотларини ва бошқа ташкилотларни тузишда қатнашмоқдалар, катта тарбиявий иш олиб бормоқдалар. Нампула ва Келимане шаҳарларида шу активларнинг куч-ғайрати билан эгалари ташлаб кетган 30 та завод ва фабрикада ишчилар комитетлари тузилди, улар шу корхонанинг узлуксиз ишлашини таъминладилар.

Миллий революцион партия вакиллари қишлоқ жойларда катта иш олиб бормоқдалар. Улар якка хўжаликларга кооперативларнинг афзалликларини тушунтириб бермоқдалар, бутун мамлакат миқёсида санитария-гигиена кампанияси ўтказмоқдалар. Ғазо вилоятида деҳқонлар Жанубий Африка Республикасига қочиб кетган катта ер эгалари ташлаб кетган фермаларнинг ишларини активлар раҳбарлигида йўлга қўймоқдалар.

Активлар саботажчиларни, чайқовчиларни ва халқ ҳокимиятининг бошқа душманларини фош қилмоқдалар.

Очлик, касаллик, ҳуқуқсизлик

БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентинанинг туб аҳолиси — индеецлар очлик ва касалликдан қирилиб кетмоқда. Аргентина медицинавий антропология ва тарих жамияти мазкур мамлакатдаги индеецларнинг аҳволига бағишланган махсус тадқиқотда шундай хулосага келди.

Илмий жамиятнинг тадқиқотида Формос вилоятидаги Матака қабиласига мансуб индеецларнинг оғир турмуш шароитлари батафсил тасвирланган. Медицина хизмати йўлга қўйилмаганлиги натижасида индеецларнинг 46 проценти сил касаллигига, 63 проценти оғир ичак касалликларига, 73 проценти юрак ва руҳий касалликларга ҳамда бошқа дардларга чалинган. Кўп кишилар, айниқса ёши 15 га етмаган болалар қорни тўйиб овқатланмаётирлар.

Фитначилар қўлга олинди

РИМ. Туринда либераллар партияси ўта ўнг қанотининг бошлиғи Эдгардо Соньо ва антикоммунистик ҳамда бошқа реакцион доиралар билан алоқаси туфайли маълум бўлиб қолган Луиджи Кавалло деган шахс қамоққа олинди. Улар давлатга қарши фитна уюштиришда айбланмоқда.

Газеталарнинг хабар беришича, қамоққа олинган кишилар ўз қилмишлари билан танилган неофашист «Қора князь» Валерио Боргезе бошчилигидаги 1974 йилги давлатни тўнтаришга уриниш ҳаракатига алоқадор деб топилди. Э. Соньо бошчилик қилган гуруҳ Италия президенти Ж. Леонени ўғирлаб кетиши керак эди.

Мамлакатнинг демократик жамоатчилиги реакциянинг фитналарига алоқадор бўлган барча шахсларнинг қаттиқ жазоланишини кескин талаб қилмоқда.

Барот БОЙҚОБИЛОВ

САЛАСПИЛС БОНГИ

Мовий ўрмондаги осудаликни,
Осудалик оғушида ётган сукунатни,
Сукунатли ўрмондаги маъсумаликни,
Бир юрак нидоси,
Ун,
Юз,
Минг
Ва миллион юрак нидоси
Худди темирчининг болғаси
Залворли зарб билан
Гурс,
Гурс,
Гурс ургандай,
Улмас жони ўт бўлиб,
Ловуллаб тургандай,
Огоҳ этар:
Оғир жудоликдан,
айрилиқ ва ҳижрондан,
Миллионлаб узилган жондан,
Саласпилсдаги
минг-минглаб қаҳрамондан!
Даугаванинг шовуллаган тўлқинларини,
Кумуш мавжлар сийнасини ўпган
эпкинларини,
Ва долғали бугунларини,
Мунгли ва ҳазин,
Маъюс ва вазмин,
Қудратли ва улуғвор,
зилзиладай ларзакор
Зарб ва оҳанг,
Бонг ва занг билан
Бир юрак нидоси,
Ун,
Юз,
Минг
Ва миллион юрак нидоси
Еру кўкни титратгандай,
Эриган қўрғошинни ютгандай,
Келажак авлодларга
қўлларин узатгандай,
Ёниб турган қуёш парчасини
Кафтлари узра тутгандай,
Огоҳ этар:
Беаёв қийноқдан,
Бошни ёрган ўтли чақмоқдан.
Ток остида,
Дор остида қилинган
Энг сўнгги сўроқдан
Минг-минглаб қуролдош ўртоқдан
балою офатлардан,
дўзахий даҳшатлардан,
Ва мардона ўлимдан!
Саласпилснинг тиниқ ва
нилранг осмонларини,
Ой ва қуёшини,
юксак юлдузларини,
Оппоқ булутларини,
Сарин шабадаларини,
аёзли шамолларини,
Сарҳадсиз денгизларини,
арғимчоқ турналари
Ва беозор оққушларини
Бир юрак нидоси,
Ун,
Юз,
Минг
Ва миллион юрак нидоси
Забт этиб борлиқни,
Кўкда чақмоқ чақиб,
Саргашта айлаб қуёшни,
Пирпиратиб
Юлдузлар кўзини,
Йиғлатиб булутларини,
Шамолларни этиб бемакон,
Огоҳ этар:
Қуёш куйишидан,
Ой тутилишидан,
Юлдузлар учишидан
Булутларнинг ёнишидан,
Шамоллар қутуришидан,
Денгизлар тўфонидан,
Турналар йиғлашидан,
Оққушлар ўлимидан!
Тупроқни кафан этган ўликларни,
Уликлар қадрига етган тирикларни,
Тириклар кўзидаги киприкларни,
Уруш қурбонларини:
Қабри йўқ қаҳрамонларни,
Утда ҳоки кул жонларни,
Уммонда бенишон чўккан
мард инсонларни,
Фарзандлар қабр тошини
ўпган онажонларни,
Қурбонлар ҳайкалига таъзим этган
қизу ўғлонларни,
Бешикдаги полопонларни
Бир юрак нидоси,
Ун,
Юз,
Минг
Ва миллион юрак нидоси
Огоҳ этар:
Ғафлат уйқусидан,
Душман қайғусидан,
Ва дўст оғусидан!
Осмон тиниқлиги ва софлиги
Ҳавонинг оқ мармардек
мусаффолиги
Ўрмонлар ва
Уммонлар сокинлиги,
Далалар яшиллиги,
боғларнинг яхшилиги
Дарёлар серёлқинлиги,
Йўлларнинг ёрқинлиги,
Дунёнинг тинчлиги,
одамлар тенглиги,
Феълининг кенглиги
Ва қудратининг чўнглигидан
Огоҳ этар бизларни,
ердаги юлдузларни,
Миллион-миллион қора кўзларни,
юраги денгизларни,
Навқирон ўғил-қизларни!
Мунчалар мусибатли бу нидо,
Мунчалар ҳам ғурбатли!
Бу нидодан
Ором биноси бузилар,
Тош юрак ҳам эзилар,
Киприклар торига
ҳалқа-ҳалқа ёш тизилар,
Бу нидодан
Маъюслик наҳрига чўкар
жисми-жаҳонинг,
Оташларда ловуллар жонинг,
Пўртана қилади томирда қонинг,
Пок бўлса гар имонинг!
Бу нидодан
Чинор қаддинг дол бўлур,
Эгилар мағрур бошинг.
Ёноқларинг ол бўлур,
Уртанар ичу тошинг.
Бу нидодан
Дарё тошмас қирғоқдан,
Баланд тоғлар паст бўлур.
Боши чиқмай қийноқдан,
Ғаним хору хас бўлур.
Бу нидодан
Ҳушёр тортар одамлар,
вазминлашар қадамлар.
Титрар қўлда қаламлар,
Уйғонади аламлар,
юракни ўртар ғамлар,
Алангаланар дилдаги шамлар!
Мунчалар қудратли бу нидо?
Мунчалар ҳам улуғвор?
Бу нидо оғушида қолдими дунё,
Оҳанги бунча тиғдор?
Бир юрак нидоси,
Ун,
Юз,
Минг
Ва миллион юрак нидоси,
Узи бу қандай нидо?
Жавоб бер, дунё?
Сўйла, эй замин,
Сўзла, эй само!
Бу қандай нидо?
— Метроном бонги бу —
Кул бўлган юраклар мангу нидоси!
Кўкрагини ўқ ғалвир этган,
Боши дорда ҳандалакдай осилган,
Крематорийда —
Жаҳаннам печига ем бўлган,
Силласи қуриб,
очлик гирдобига танини тутган,
Упқонга
саксовулдай босилган,
Чалажон ўлган
Эркаклар,
аёллар,
гўдаклар
Юрак нидоси бу!
Ғаним қошида тиз чўкмаган,
Бўйин эгмаган,
Улим билан келиб юзма-юз
кўз ёш тўкмаган,
Қаддин букмаган,
Қасоскор,
Қалбида интиқом ўти ўчмаган,
Ғанимнинг ҳавойи ваъдасига учмаган,
Бўтана сойида кечмаган,
Ҳатто этигини ечмаган,
Рус,
украин,
белорус,
латиш ва эстон,
Поляк,
чех,
словак,
болгар ва голланд
Антифашистларин
юрак нидоси бу!

Рига— Тошкент,
1975—1976.

МАМЛАКАТИМИЗ МУЗЕЙЛАРИ БЎЙЛАБ

РЕПИННИНГ УЙ—МУЗЕЙИ

ЛЕНИНГРАДДАН унча узоқ бўлмаган Пенатий деган жойда бир тарихий уй бор. Бу уйда машҳур рус рассоми Илья Репин ижод этган. Ана шу уй-музейни зиёрат қилиш мақсадида Ленинграддан автобусга ўтириб йўлга чиқдим. Йўл қалин ўрмонлар ва мовий кўллар ёқалаб борарди. Автобус деразасидан кинокадрдай липиллаб ўтаётган ажойиб манзаралар вужудимни қамраб олган эди. Бу манзараларга тикилиб, ўтмишни кўз олдимга келтирдим. Рус пойтахтидаги музейлар, кўргазмаларда, рассомлар академиясида бўлганидан кейин Куоксалага қайтаётган Илья Ефимович Репин қачонлардир худди мана шу ердан ўтган. Бундан 60 йилча муқаддам Фин кўрфазининг бу хушманзара жойларида Алексей Максимович Горький ва Мария Федоровна Андреева ҳам бўлган эдилар.

Мана, «Волга бурлаклари» номли машҳур асарнинг муаллифи 30 йил яшаб ижод этган уй. У қалин ўрмон ичида жойлашган. Атрофдаги боғ елда шовуллайди. 1900 йилда Репин бу ерга кўчиб келиб, ўзи учун ёзлик ва қишлик устахоналар, иш кабинети, меҳмонлар қабул қилиш учун ва концертлар учун шийпон барпо этган эди.

Томошабинлар оқими билан уй музейга кириб, ундаги диққатга сазовор нарсалар билан танишар экансиз, буюк рассомнинг ўзига хос олами ҳамда қизиқишлари билан яқиндан ошно бўласиз. Уй-музейнинг даҳлизидаёқ Репиннинг шахсий буюмлари билан таниша бошлайсиз. Кейинги хоналарда Репиннинг ёшлик ва ўсмирлик йилларига оид расмлар, ҳужжатлар, унинг тасвирий санъатдаги дастлабки муваффақиятлари ҳақидаги материаллар қўйилган. Бу ерда Репиннинг илтимосига кўра дўстлари юборган китоблар ҳам сақланмоқда. Улар орасида В. И. Ленин, А. В. Луначарскийнинг асарлари бор. Луначарскийнинг «Марксча санъат назарияси очерклари» китобида «Буюк санъаткор И. Е. Репинга. А. Луначарский. 20. VII. 1926 йил, Москва» деб ёзилган дастхатни ўқиймиз.

Музейдаги бир қатор материаллар Горький ва Репиннинг дўстлиги ҳақида ҳикоя қилади. Сураткаш К. Булла олган суратларда Горький, Стасов, Репинлар билан бирга боғда, уй ёнида акс этган. Меҳмонхонада эса Алексей Максимович Горькийнинг портрети осиб қўйилган. Унда ёзувчининг қуйидаги дастхати бор: «Илья Ефимович Репинга, Горькийдан, хотира учун».

Ёзувчи ва рассом 1899 йилда Петербургда танишдилар. Горькийнинг адабий таланти, эзилган кишиларга эътибори Репиннинг ҳурматига сазовор бўлган эди.

Репин одатда қизиқарли кишилар билан учрашганда унинг портретини чизарди. Бу сафар ҳам шундай бўлди. 1899 йилда рассом Горький портретини яратди. Бу асар ҳозирги пайтда Давлат рус музейида сақланмоқда. Унда Горький костюмда, очиқ ёқали оқ кўйлакда ва қора пальтода тасвирланган.

— Горькийни ҳали тўла тушуниб етганим йўқ, — деган эди Репин ҳамкасби Я. Минченковга, — шунинг учун ҳам портретини кўнгилдагидек чиқараолмаяпман. Горький ҳали ўзининг сўнгги сўзини айтгани йўқ. Аммо менга бир нарса аниқ: у ҳеч қандай аралашма қўшилмаган соф, туғма ёмбидир.

«Тасвирий санъат генийси адабиёт генийсини ана шундай бехато аниқлаган эди», — деб хотирлайди Я. Минченков ўзининг «Горький билан учрашувларим» китобида.

Горький билан Репин 1904 — 1905 йиллар давомида янада яқинлашиб кетадилар. Чунки бу пайтда Алексей Максимович Горький ва Мария Федоровна Репиннинг уйидан унча узоқ бўлмаган Эрстрем дачасига кўчиб келган эдилар. Улар Репинникида тез-тез меҳмон бўлиб турардилар.

— Алексей Максимовични мен Репинларникида тез-тез учратиб турардим,— деб хотирлайди таниқли рус ҳайкалтароши Илья Гинцбург,— Горький рассом талантининг катта мухлиси эди, аммо санъат ҳақидаги тортишувлар ва суҳбатларда у ўша пайтда кам иштирок этарди. Кўпроқ кузатар ва тингларди.

1905 йилнинг ёзида Репин Горький ва Андрееванинг портретларини чизишга киришди. Аммо узоқ вақт ўтиришга Горький вақт топа олмади. Шунинг учун ҳам Репин фақатгина Мария Федоровна Андрееванинг креслода ўтирган портретини яратди.

Ўша йилнинг июлида Горький Репин ҳузурида «Қуёш болалари» асарини ўқиб берди. Бу муҳим воқеани Репин кўмир билан чизилган эскиз суратда акс эттирган.

Горький билан дўстлик Репин ижодига катта таъсир кўрсатди. Рассом худди ана шу йилларда самодержавиенинг зулмига қарши қаратилган бир қатор тарихий-Революцион асарлар яратишни мўлжаллади ва амалга оширди. «Подшо дори ёнида», «Қизил дафн маросими», «Намойишнинг тор-мор этилиши» сингари асарлари шулар жумласидандир.

Уйнинг энг қизиқарли қисми — Репиннинг устахонасидир. Бу ерда рассом ўз ҳаётининг сўнгги йиллари катта қисмини ўтказган.

Мана, биз яна боғдамиз. Бу ердаги кўпгина жойларнинг ўз номи бор: «Гомер майдони», «Озирис ва Изида маъбади» ва бошқалар. Бу ерларда ўша пайтда спектакллар ҳам қўйилган. Бир куни Горькийнинг бир асари шу ерда қўйилганда Репин унда қоровул ролини ижро этган. Кейинчалик Репин ана шу воқеани эслаб, табассум билан Горькийга: «Тўғрисини айтсам, Алексей Максимович, ўз ўйиним билан сизнинг муаллифлик шуҳратингизга шуҳрат қўша олмадим», — деган эди.

Репиннинг уй-музейида бўлиб, ундаги ноёб экспонатлар, замондошларининг хотиралари билан танишган киши рус маданиятининг буюк арбоблари Горький ва Репин ҳаёти ҳамда ижоди ҳақида бой маълумот олади.

О. АПУХТИН.

СУРАТДА: уй-музейнинг ташқи кўриниши.

▲ МАЙ ПРЕМЬЕРАЛАРИ

«ДЎСТОНА ЁРДАМ»

Тожик драматурги М. Назаровнинг «Дўстона ёрдам» деб аталган пьесаси Қўқондаги Ҳамза номли драма театрида саҳнага қўйилди. Спектакль совет ва афғон халқларининг тобора мустаҳкамланиб бораётган дўстлиги, совет врачларининг жанубий қўшнимиз ерида тарқалган юқумли касалликларни йўқотишда бераётган беғараз ёрдами ҳақида ҳикоя қилади. Спектаклда театрнинг етакчи артистлари бош ролларни ижро этдилар. Асарни режиссёр Э. Муродов саҳнага қўйган.

«УЙҚУСИЗ ТУНЛАР»

«Уйқусиз тунлар» пьесаси милициянинг қаҳрамонона ишлари ҳақида ҳикоя қилади. Драматург Р. Орифжоновнинг бу асари Сурхондарё область музикали драма театрида саҳналаштирилди. Асар жанубий чегара шаҳарида рўй берган воқеалар ҳақида ҳикоя қилади.

Спектаклни ёш актёр М. Абдуқундузов саҳнага қўйган. Бу унинг режиссура соҳасидаги биринчи қадамидир.

«ОТАЛАРИМИЗ ЁШЛИГИ»

Тошкентдаги тажриба — экспериментал механика заводи клуби қошидаги халқ театри Б. Горбатовнинг «Оталаримиз ёшлиги» пьесаси асосида қўйилган янги спектаклни томошабинларга кўрсатди. Бу спектакль халқ театри артистлари комсомол ҳақида яратаётган трилогиянинг учинчи қисмидир. Спектаклни мана шу ҳаваскорлик коллективига кўп йиллардан бери раҳбарлик қилиб келаётган М. Горький номли рус драма театрининг артисти И. Супруненко саҳнага қўйди.

Тошкент трактор заводи бадиий агитация бригадаси ўзининг янги программасини «Эртакларни ҳақиқатга айлантирамиз» деган ном билан атади. Бу коллектив артистлари томонидан Тошкент электротехника заводида байрам концерт программалари намойиш қилинган.

(ЎзТАГ).

Адабиёт ва санъат

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҲАҚИДА ФИЛЬМ

Совет халқи ҳаётидаги тарихий воқеа — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXV съездига бағишланган «Бунёдкорлар съезди» деган янги тўла метражли ҳужжатли фильм яратилди.

Картина Ленин партиясининг мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш йўлидаги баҳодирона фаолияти ҳақида, унинг халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатини жипслаштириш ва унинг бирлигини мустаҳкамлашга қўшган катта ҳиссаси тўғрисида ёрқин публицистик шаклда ҳикоя қилади.

Янги лента анжуманнинг шунчаки бир хроникаси эмас. Бу фильм Кремль саройи уфқларини кенг очиб юборгандек бўлади. Томошабинлар съезд делегатлари бўлган шахтёрлар ва қурувчиларни, деҳқонлар ва олимларни фақат мажлислардагина эмас, айни чоқда завод цехларида, илмий лабораторияларда, дала ва фермаларда ҳам кўрадилар. Киноҳужжатчилар беш йилликда меҳнаткашларнинг эришган ажойиб зафарлари, уларнинг КПСС XXV съездига қилган армуғонлари ҳақида ҳикоя қилади.

«Бунёдкорлар съезди» картинаси ҳужжатли фильмлар марказий студиясида яратилган.

(ТАСС).

• Яхши анъаналар

ҲАМКОРЛИК

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев КПССнинг XXV съездида қилган ҳисобот докладида адабиёт ва санъат намоёндалари ишига юксак баҳо бериб, уларни меҳнаткашлар оммаси билан алоқани янада мустаҳкамлашга, ҳаётни ҳар томонлама ўрганиб, бутун совет халқини коммунизм қуриш ишларида актив қатнашишга даъват этувчи, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашга хизмат қиладиган ғоявий баркамол, бадиий пухта асарлар яратишга чақирди. Жонажон партиямизнинг бу оташин чақириғига республикамизнинг адабиёт ва санъат арбоблари ҳам лаббай деб жавоб бердилар. Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи пойтахт область, Тошкент районидаги «Ленин йўли» колхози меҳнаткашлари билан, «Гулистон» журнали коллективи эса шу областнинг Пскент районидаги «Гулистон» колхози меҳнат аҳли билан ўзаро ижодий ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги шартномаларга имзо чекишган эди.

Бу ажойиб ташаббус борган сари қулоч ёймоқда. Шу муносабат билан Тошкент область, Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхозда мазкур колхоз меҳнаткашлари билан «Шарқ юлдузи» коллективи ўртасида ҳамкорлик шартномасини имзолашга бағишланган тантана бўлиб ўтди.

Анжуманда иштирок этиш учун республикамизнинг кўзга кўринган атоқли шоир ва ёзувчилари ҳамда «Шарқ юлдузи» журналининг редколлегия аъзолари, ижодий коллективи ташриф буюрди. Улар шодлик ва бахт куйчиси Ҳ. Олимжон шарафига колхоз марказида замонамизнинг катта шоирига ўрнатилган ҳайкал пойига гулдасталар қўйишди.

Шундан кейин меҳмонлар колхознинг ёзги клубига йўл олдилар.

Тантанали анжуманни Ўзбекистон КП Тошкент область комитети бўлими мудири ўринбосари Н. Насимов кириш сўзи билан очди.

Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги Давлат мукофотининг лауреати, «Шарқ юлдузи» журналининг бош редактори Мирмуҳсин сўзга чиқиб, йиғилганларни журнал редколлегияси, ижодий коллективи ва кўп минг сонли ўқувчилари номидан мазкур анжуман билан муборакбод этди. Ҳар икки коллективнинг ҳамкорлиги диққатга сазовор воқеа эканлигини айтиб, жонажон Коммунистик партиямизнинг халқимизнинг турмуш маданиятини оширишга кўрсатаётган ғамхўрлиги учун қалб ташаккурини изҳор қилди. Шунингдек, Ҳ. Олимжон номли колхоз раиси Ҳ. Эргашевнинг журнал редколлегиясининг фахрий аъзолигига қабул қилинганлигини билдириб, унга аъзолик гувоҳномасини топширди. Колхозда янги ташкил этиладиган ҳамкорлик музейи учун журналнинг янги сони ва журнал авторларининг асарларидан намуналар ҳамда эсдалик буюмлар инъом этди. Бунга жавобан, Ҳ. Олимжон номли колхоз раиси Ҳ. Эргашев сўзга чиқиб йиғилганларни тантана билан кутлади ва Ўзбекистон ССР халқ шоири, «Шарқ юлдузи» журнали редколлегиясининг аъзоси Зулфия ҳамда журналнинг бош редактори, Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги Давлат мукофотининг лауреати Мирмуҳсинни мазкур колхозга фахрий аъзо қилиб қабул этилганлигини айтди.

Шундан кейин, «Шарқ юлдузи» журнали бош редакторининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи партия ташкилотининг секретари Ҳ. Ниёзов йиғилганларга коллективлар ўртасидаги ҳамкорлик шартномасини ўқиб эшиттирди. Шартномага кўра, «Шарқ юлдузи» журнали ўз саҳифаларида Ҳ. Олимжон номли колхоз ҳаётини кенг ёритишга эътибор беради, мазкур колхоз аҳли билан тез-тез учрашувлар ташкил этади, ўз навбатида, Ҳ. Олимжон номли колхоз раҳбарлари ҳам омма орасида адабиёт ва санъат асарларини, хусусан, «Шарқ юлдузи» журнали саҳифаларида эълон этилаётган асарларни пропаганда қилишга эътиборни кучайтиради.

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениеси раисининг биринчи ўринбосари, Ўзбекистон ССР Ленин комсомоли мукофоти лауреати Н. Нарзуллаев ҳар икки коллективни муҳим шартномани имзолаганликлари билан қизғин кутлади ва оташин шоир Ҳ. Олимжонга атаган шеърини ўқиб, шоирларнинг катта мушоирасини бошлаб берди. Ўзбекистон ССР халқ шоири Зулфия, Туроб Тўла, Акмал Пўлат, Назармат, Ҳ. Шарипов, А. Абдураззоқ, Ямин Қурбон, Ўзбекистон Ленин мукофотининг лауреати О. Ҳожиева, Ш. Қурбонов, Т. Иброҳимовлар дўстлик, Ватан, бахт—саодат ҳақидаги шеърларини ўқиб бердилар.

Анжуманда «Шарқ юлдузи» журнали редколлегиясининг аъзоси, ёзувчи И. Раҳим, ёзувчилардан Ш. Холмирзаев, Ў. Ҳошимов, Ҳ. Ахророва, К. Ҳакимов, З. Аъламов ва бошқа ўртоқлар иштирок этдилар.

Йиғилишда Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев қатнашди.

Ш. ҚУРБОНОВ.

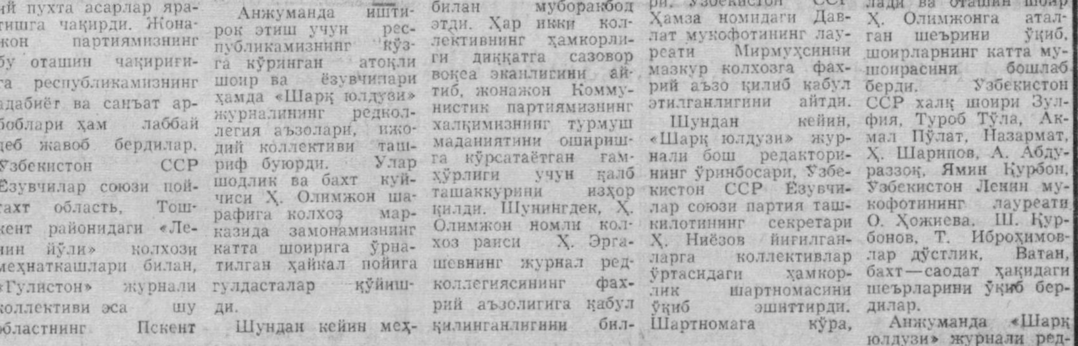

СУРАТДА: «Шарқ юлдузи» журнали редактори Мирмуҳсин ва колхоз раиси Ҳ. Эргашевлар ўзаро шартномани имзоламоқдалар.

Большой театрнинг 200 йиллигига атаб

Тошкент китобсеварлари клуби СССР Давлат Академик Большой театрининг 200 йиллигига атаб адабий-музикали кеча ўтказди. Тошкент консерваториясининг ўқитувчиси В. Л. Островский мамлакатнинг шонли санъаткор коллективи босиб ўтган ажойиб йўл тўғрисида гапириб берди. Шу институт педагоглари ва студентлари Большой театр саҳнасида қўйилаётган рус ва чет эл композиторларининг операларидан, шунингдек, шонли театр биринчи марта саҳналаштирган совет авторларининг асарларидан ария ва кўринишларни ижро этишди.

Тошкент офицерлар уйининг залида ўтказилган шу кечанинг қатнашчилари офицерлар уйи кутубхонасининг мажмуаси ва фонди асосида ташкил этилган китоб-сурат виставкаси билан танишдилар.

(ЎзТАГ).

Китоб жавони

ШЕЪРИЙ ГУЛДАСТА ТАҲЛИЛИ

Шоира Зулфия ижоди ниҳоятда серқирра, сержило ва серфайздир. Шунинг учун ҳам шоира ижодининг фазилатлари хусусида анча фикрлар билдирилган. Лекин шундай бўлса ҳам Зулфиянинг замондошлари, шогирд ва устозлари, китобхонлари билан бўлган муносабати, ижодий лабараторияси борасидаги масалалар кенг таҳлил этилганича йўқ. Таниқли адабиётшунос олима Машҳура Султонованинг «Ижод саҳифалари» («Фан» нашриёти, 1975) номли рисоласида Зулфия [illegible] жуда кўп янги фактик материаллар, хотира ва ёзишмалар келтирилиб, китобхон ҳукмига ҳавола этилган. Фақат ўзбек ёки қардош халқлар адабиёти вакилларигина эмас, балки жаҳон адабиётининг йирик намоёндаларининг Зулфия ҳақидаги фикр ва хулосалари ҳам умумлаштирилади ки, пировардида шоиранинг жаҳон адабиёти миқёсида тутган ўрни ва роли янада равшанлашади.

Иккинчи боб биринчи бобда қўйилган ва [illegible]

Айниқса шоира Зулфиянинг адабиёт, ижод ва шогирд ҳамда уларнинг бурчи, вазифаси ҳақидаги қарашлари ҳам ижодий, ҳам илмий-амалий аҳамиятга алоҳида моликдир.

Маълумки, шоиранинг кўп қиррали ижоди чет эллик ижодкорларга таъсир кўрсатди. Китоб муаллифи шоиранинг ҳинд қаламкашлари Гурбахш Синх, Амрита Притамлар билан кўпдан дўстлик ва адабий алоқалар боғлаб келишини таъкидлайди. [illegible] Л. Украинка, Соломея Нерис, [illegible] Марварид Дилбози, Сильва Капутикян [illegible]

[illegible] биётимиз келажаги ҳақидаги жонкуярлик қилиши кўрсатилади. Китобчада Зулфия ижодида бахт муаммоси масаласи ҳам алоҳида боб сифатида ўрганилиши ҳам бежиз эмас. Негаки, Зулфия адабиётшунослар қайд этганларидек, қанчалик кўклам, баҳор, она— Ватан, муҳаббат куйчиси сифатида бахтини, бахтимизни куйлайди.

Шунингдек, «Ижод саҳифалари» китобида Зулфия асарларининг яратилиш тарихини ўрганиш ҳам тад[illegible]

С. ИРИСХОЖИЕВА,
филология фанлари кандидати.

ТАНИШИНГ; ЛАТИН АМЕРИКАСИ ФИЛЬМЛАРИ

Анъанавий Тошкент кинофестивалининг номи бироз ўзгарди. Энди у Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатлари халқаро кинофестивали деб номланади. Чунки бу сафардан бошлаб фестивал ишида Латин Америкаси киночилари ҳам меҳмон бўлиб эмас, балки актив иштирокчи сифатида қатнашадилар. Бу ҳол Тошкент халқаро кино анжумани доирасининг [illegible] далолат беради. Латин Америкаси мамлакатларидан Мексика айниқса кўп бадиий [illegible] «Бола ва ов саргузаштлари», «Бу Марусье шахтасида рўй берди», [illegible] сингари фильмлар шулар жумласидандир.

Бразилиялик киночилар «Цицерон ота», «Муҳаббат дарси», «Эркатой» [illegible] намойиш этишади. Аргентина кино усталари бир қатор ҳужжатли фильмларни олиб келишмоқда.

Чили ватанпарварларининг фильмлари [illegible]

[illegible] га ҳавола қиладилар. Улар Эркин меҳнат, Куба халқи социализм [illegible]

Тошкент кинофестивалида [illegible] Латин Америкаси мамлакатларидан келган [illegible] арбоблари билан [illegible]

МАМЛАКАТЛАР, ОДАМЛАР, ОДАТЛАР

ЎҒИЛ ТУҒИЛГАНДА РАНЖИЙДИГАН ОИЛАЛАР

ФРАНКО ПРОСПЕРИ

[Боши газетанинг ўтган сонида].

Таибунинг қариндош-уруғлари қишлоқдаги қизлар билан қизиқиб қолишди. Улар топган қиз олти ёшга кирган бўлиб, Таибуга жиян, яъни холасининг қизи бўлиб чиқди. Бир қанча тортишув ва ўзаро мунозаралардан кейин бўлажак қайлиқни отаси икки ёш қалбнинг қўшилишига розилик берганини, шу билан бирга келин томонидан куёв оиласига нисбатан кўп қалин талаб қилмаслигига ишонч ҳосил қилинганидан кейингина, Таибуга қайлиғи — ўз қариндоши бўлган Салимани фотиҳа қилинганлиги ҳақида хабар қилишди.

Урф-одатга мувофиқ Таибу яхши кийимларини кийиб, қариндош-уруғлари билан биргаликда бўлажак қайнотанинг уйига ташриф буюрди.

Бу улуғ маросим — катта байрам — «Улула-на индри»га қишлоқнинг кўпгина аҳолиси иштирок этди. Таибунинг ҳаётида «Улула-на индри» ғоятда муҳим роль ўйнайди: удумга кўра Таибу то тўй бўлгунга қадар қайнотасининг уйида яшай бошлайди. Салима (кейинчалик оладиган бошқа хотинлари орасида энг кейин унга уйланса ҳам) бош хотин вазифасини бажаради. Урф-одатга кўра бўлажак келиннинг ота-онаси куёвга қизнинг ёғочдан ясалган тасвирини тақдим этади. Куёв бу қўғирчоқни то никоҳ тўйи бўлгунга қадар кўз қорачиғидай сақламоғи керак.

Фотиҳадан сўнг Таибунинг характери ўзгара бошлайди. Энди у ота-онасининг назорати остида бўлмайди. Оилада унга қарам бўлган ишларни бажармайди. Ўз тенгдошлари билан бўлган ўйинлар ҳам уни қизиқтирмайди. Таибунинг ҳис-туйғуларини энди — балоғат ёши — бошқа нарсалар қизиқтира бошлайди. Таибуга энди аёллар бошқача бўлиб кўрина бошлайди. Агар олдинлари у байрам маросимларида бўладиган жангозар рақслардан завқ оладиган бўлса, энди у, бу байрам маросимларида ўз сезгисини қитиқловчи рақслардан ҳордиқ чиқаради. Бу рақслар ичида, ҳис-туйғусини уйғотадиган — «гунгу-ламбиу» ўйини унга кўпроқ ёқадиган бўлди.

Бундай ўйинлар қалин ўрмонзор билан денгиз соҳили ўртасидаги жойда бўлади. Қишлоқнинг йигит ва қизлари майсазорнинг ўртасига доира қуриб ўтиришади. Ўртага ўйинни бошловчи йигит билан қиз тушади. Ўйин-кулги кечки пайт денгиздан салқин шабада эсганда бошланади.

Доирада ўтирган йигит ва қизлар чўзиб айтиладиган ёқимли бир куйни бошлашади. Бу ашула афсонавий гўзал қизларни мақташга бағишланган бўлиб, унда севги изҳор этилади.

Йигит қўлидаги иккита бамбук таёқчасини бир-бирига уриб, ундан чиққан садо оҳангида рақсга тушади, қаршисида гулларга безанган қиз, оёғини аста-секин қимирлатиб туради. Қиздаги оёқ ҳаракати бора-бора танага ўтади. Рақсга тушаётган қизнинг кўзлари ерга қараган, гўёки у, унга парвона бўлиб, таёқни бир-бирига бор кучи билан қарсиллатиб ураётган йигитни кўрмагандек бўлади. Бора-бора қизнинг кўзлари йигитга тушади, у хор ижро этаётган ашулани бошлайди, қизнинг ашуласида сўзлар оҳангдор жаранглайди. Шундан сўнг йигит қиздан аста-секин узоқлаша бошлайди. Қиз эса йигитга яқинлашади, ҳатто унга тегиб ўтмоқчи бўлади. Лекин йигит ундан яна йироқлашади. Унинг қочиши қизнинг ашуласига монанд бўлади. Рақс авжига чиқади, қизнинг ихчам танаси буралиб-буралиб ҳаракат қилади. У йигитга кўз қирини тез-тез ташлайди. Ашуланинг куйи борган сари мунгли бўлади. Қиз йигитга борган сари яқинлашмоқ истагини билдиради, йигит эса қаршилик кўрсатмоқчи бўлгандек ўзини олиб қочишга ундайди. Лекин, у қиздан узоқ кетолмайди. Йигитнинг кўзлари қизнинг кўзлари билан учрашади.

Ниҳоят, қиз йигитга яқинлашиб, унга танасини бироз тегизиб, эркалайди. Муаттар хушбўй ҳидга тўйинган қизнинг гулдор кўйлагидан йигит гангиб қолади... Йигит енгилди, у қўлини чўзиб энди қизни ушламоқчи бўлади, қиз бунга осонликча тутқич бермайди. У йигитнинг қучоғидан эпчиллик билан чиқиб кетади. Қиз бироз нарироқ бориб тўхтайди. Қоматини қад кўтариб ўз севгилисига мағрурона қарайди. — Қизнинг юзида ғалаба табассуми янграйди. Энди қизнинг оёқлари остида йигит тиз чўкади, илтифотлар қилади. Лекин қиз ўзининг ноз-карашмали ҳаракатлари билан йигит атрофида айланиб, уни қийнашни яхши кўради. Ниҳоят, томошабинлар қичқириғи остида қиз ўз севгилисининг қучоғига отилади.

Таибу ўн олти ёшга тўлганида махсус диний маросим ўтказилади. Шундан кейин, у жамоа кўз олдида ҳақиқий эркак бўлади, ўзига кулба қуриб, маъшуқа танлаш, у билан яшаш ҳуқуқига эга бўлади.

Сиз бу ерда йигит томонидан унаштириш вақтида бўлажак қаллиғига берган ваъдасига вафодорлик қилмаяпти, деб ўйларсиз. Йўқ, Комор оролларида полигамия (кўп хотинлик) оддий нарса ҳисобланади. Эркаклар унаштирилган, биринчи қайлиғи билан никоҳдан ўтгунга қадар бошқа аёллар билан ҳаёт қуриш ҳуқуқига эга. Бу ерда қуръонга мувофиқ эркак киши тўрт марта уйланиши мумкин. Бу тўй маросимларига катта ҳаражат қилинмайди, лекин унаштирилган қиз билан тўй маросими бошқача ўтади. Йигит уни хотинликка олиш пайтида жуда катта тўй қилиб беради. Лекин Комор оролларидаги бой кишилар бу урф-одатга кўпинча риоя қилавермайдилар. Улар кайфи-сафога берилиб, қайта-қайта уйланадилар.

Урф-одатга кўра Таибу яна унча катта бўлмаган бир маросимдан ўтиши керак. Бу — суннат тўйи маросими. Мусулмон одатига кўра бу маросим бола бир ёшга тўлгунга қадар ўтказилиши шарт. Лекин Комор оролларида мана шу маросимга кетадиган ҳаражатлар ҳаддан ташқари кўп бўлганлиги сабабли кейинроқ ўтказилади...

Шундан кейин Таибуга маъшуқа танлаш қолди, холос. Таибу маъшуқасини на отасининг уйига ва на қайнотасининг уйига олиб боролмагани учун энди ўзига кулба қуриши керак. Кулба қуришда тажрибага эга бўлган қариндошлари ва унга ёрдам бериш учун ваъда берган тенгдошлари қатнашади.

Комор оролларида турар жойлар одатда ёғочларга ҳурмо баргларини чирмаб қурилади. Кулбалар деразасиз, уйни шамоллатиш учун эса қуриш вақтида тешикчалар қолдирилади. Ичкарининг ҳавоси ниҳоятда оғир, европалик учун чидаб бўлмайдиган даражада иссиқ ва дим. Эшиклар паст, бунинг устига кокс, ёнғоқ шодалари маржон қилиб териб қўйилган. Бу ҳам етмагандек коҳин томонидан қоғозга битилган арабча ҳикматли сўзлар ёпиштирилган бўлади.

Ҳамма нарса тайёр: Таибу энди ўттиз беш ёшлик эркак, у Салима билан бўладиган никоҳ шарафига ўтказиладиган мураккаб ва узоқ давом этадиган тўй «каромо» кунига етиб келди.

«Каромо» сўзи қизнинг отаси томонидан қишлоқ жамоаси билан куёвга бериладиган пулни англатади. Сиз тағин ўйламанг, бу пулни Таибу хурсандчилик билан қабул қилиб олади деб; гап шундаки, удумга мувофиқ, у шу куннинг ўзида пулни икки ҳисса қилиб қайтариш керак.

Тўйга икки кун қолган вақт ичида Таибу ўз қайнота ва қайнонаси билан қозининг олдига бориб, никоҳ рўйхатидан ўтади. Шу кеча куёв ўзининг охирги бўйдоқлик зиёфатини беради. Азонгача давом этадиган катта зиёфатга куёвнинг барча дўстлари йиғилишади.

Ниҳоят, Таибу билан Салима учун орзу қилган кун етиб келди. Қуёш кўтарилиши билан болаларнинг қичқириб югуришлари, қарияларнинг бўғиқ бақиришлари ва аёлларнинг қўшиқлари остида Таибунинг уйи томон куёвнинг қариндош-уруғи ва музикачилар келишади. Таибу хурсанд ҳолда келганлар олдига чиқади. Дўстлари уни кўтариб олиб, келиннинг уйи томон йўл олишади. Салима бўлса келин-куёвлар ётоғида одамларнинг товушидан куёв келаётганини сезиб туради.

Кулбанинг катта хонасида қайнота-қайнона, эътиборли қишлоқ аҳли ва қариндош-уруғлари тўпланишган. Ниҳоят, никоҳ кийими кийган Таибу пайдо бўлади. У қайнотасининг олдига келиб, келинни кўришга рухсат сўрайди. Қайнота барча қоидаларга риоя қилган ҳолда: «Менга 200 рупия тўла, мен сенга эшикни очаман», — дейди.

Таибу хўрсиниб талаб қилинган пулни тўлайди ва никоҳ уйи эшигига яқинлашади. У қайнотасининг кузатувида уйга кириши керак. Мана у Салиманинг ҳузурида. Келинни оғир чодра бошдан-оёқ беркитган. Таибу унга томон қўл чўзади, лекин яна қўлини туширади. Куёв удумнинг охирги шартини бажо келтириши, яъни чодрани очиш учун Салиманинг отасига яна 100 рупия тўлаши керак. Қайнота пулни олиб, эшикни беркитиб чиқиб кетади...

Юқорида баён қилганларимиздан кўриниб турибдики, Комор оролларида никоҳ тўйи маросимига жуда катта маблағлар сарф қилинади. Агар куёв унча бой бўлмаса, келин ва куёвнинг бутун умри камбағалликда ўтади.

Таибу қариди. Унинг атрофида хотинлари, набиралари кўп.

Таибу 70 ёшга кирганида ўлими яқинлашаётганини сезди. Қариндош-уруғлари уни ўрмонга олиб бориб қўйишди. Бу жойда дарахтлар устида олдин вафот қилганларнинг руҳлари бўлиб, улар жони чиқаётганларни ўзларига чақирадилар. У барчадан ажралган ҳолда ўрмонда бўйра устида ётади. Унинг олдида фақат жони чиқишига ёрдам бериш учун бир неча кампир қолган, холос.

Кампирлар вақти келганда бир неча сопол кўзаларни беморнинг бошига уриб синдиришади. Иш муваффақиятли бўлди: Таибу ўзига келмай оламдан кўз юмди.

Шуни айтиш керакки, бемор одамни ўрмонга олиб борганларида, унинг ўлимдан қутилишига ҳеч қандай йўл қолмайди. Иттифоқо, у касалдан тузалиши мумкин бўлиб қолса, қариндош-уруғлар ўлганларнинг руҳини хурсанд қилиш учун ўлишдан воз кечаётган одамни ўзлари ўлдиришади.

Таибуни сила мақбарасига кўмишди. Қабрнинг атрофига гуруч ва турли емишлар қолдиришди. Кейинроқ, бориб, қариндошларидан бири, вақти-вақти билан қабрни очиб, қимирламай ётишдан «чарчаган» мурдани ағдариб ёки ёнбошлатиб қўяди. Таибунинг жасадидан ҳеч нарса қолмаганидан кейин унинг ҳокини навбатни қариндош бир қопга йиғади. Бу қоп Таибу авлодлари учун қимматли мерос бўлиб, авлоддан авлодга ўтиб боради.

«Ойдин оролларда» китобидан қисқартириб олинди.

Русчадан **Т. АЪЗАМОВ** таржимаси.

Тажриба алмашишди

Куни кеча республика ДОСААФ Марказий Комитетида «Ҳарбий ватанпарварлик ва ДОСААФ мавзуини газета саҳифаларида ёритишни янада яхшилаш» масаласига бағишланган матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Унда Тошкентда нашр этилаётган барча газеталарнинг, шунингдек, радио, телевидение мухбирлари ДОСААФ комитетлари ва энг яхши бошланғич ташкилотлари ходимлари иштирок этишди.

— Тўрт ярим минг кишини ўз сафларига бирлаштирган жамоатчилик асосида ишловчи бу энг йирик ташкилотнинг, республика халқ хўжалиги учун зарур мутахассислар тайёрлаб беришдаги ролини алоҳида таъкидлаш лозим, — деди Ўзбекистон ССР ДОСААФ Марказий Комитетининг раиси, генерал майор А. Хожибоев. Ўтган беш йил мобайнида бу кўнгилли жамиятнинг спорт-техника клублари 75 мингдан ортиқ 3-класс, 50 минг ҳаваскор-ҳайдовчи, 13 минг трактор ҳайдовчи тайёрлади. 136 спортчи эса спортнинг техника турлари бўйича спорт мастери унвонига сазовор бўлишди. 10 мингдан ортиқ киши мастерликка кандидат ва биринчи разрядли спортчилар бўлиб етишди.

ДОСААФ ва унинг қуйи бошланғич ташкилотлари Совет Армияси, авиация ва флотда Ватан хизматини ўтовчиларни тайёрлашда ҳам катта ишларни олиб борди. Шунинг учун ҳам ДОСААФ республика ташкилоти Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида бир неча йиллардан буён сурункасига мукофотли ўринларни эгаллаб келаяпти.

Бу йил ҳам катта ҳажмдаги ишларни бажариш белгиланган. Маълумки, 1977 йил январь ойида СССР ва Ўзбекистон ДОСААФи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги нишонланади. Ҳозир бу борада барча жабҳаларда тайёргарлик ишлари олиб борилаяпти.

Матбуот конференциясида Жиззах областидаги Алишер Навоий номли колхоз бошланғич ДОСААФ ташкилотининг раиси М. Жўраев, Янгийўлдаги намунали автомобилчилар мактаби бошлиғи Н. Скубаков, Тошкент денгизчилар мактабининг бошлиғи, Ф. К. Рашетнев, республика радиотехника ДОСААФ мактабининг бошлиғи П. В. Васильевлар ҳам сўзга чиқиб, ўз коллективларининг қимматли иш тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Давр нафаси

ИНСОН САЛОМАТЛИГИ ЙЎЛИДА

«Битта касалхона эски шаҳар аҳолисига кифоя қилмаслигини эътиборга олиниб, тўрт даҳада тўртта амбулатория очилди. Касалхонада юқумли касалликларга қарайдурган 30 кишилик бир бўлим ҳам иш бошлади. Тез ёрдамнинг 1-2 синиқ аравага эга бўлганини кўриб бир автомобиль олишга муваффақ бўлинди».

«Туркистон» газетаси, 1924 йил.

Ўтган ярим асрдан зиёд вақт ичида шаҳримизда инсон саломатлигини яхшилаш борасида кўпгина тадбирлар амалга оширилди. Ҳозирги пайтда пойтахт аҳолисига ўнлаб замонавий шифохоналар хизмат кўрсатмоқда. Улар совет медицина техникасининг энг сўнгги ютуқлари асосида яратилган нодир аппаратлар билан таъминланган.

Ўша 1924 йилда эски шаҳарда тез медицина ёрдами кўрсатиш мақсадида битта автомашинани олиш қувончли воқеа бўлган бўлса, ҳозирги пайтда ўнлаб янги машиналар хизматга чиқарилмоқда. Шаҳар медицина тез ёрдамида 200 дан зиёд машина ишлаб турибди.

Пойтахтимиздаги 55 та шифохона ва 110 дан ортиқ поликлиникада 5600 га яқин олий маълумотли шифокор меҳнат қилмоқда.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ,
А. Навоий номли республика давлат кутубхонасининг бўлим бошлиғи.

Дастлабки чемпионлар аниқланди

Финалда учрашувчиларнинг кўпчилигига ҳал қилувчи якка-ма-якка курашда учрашишдан олдин олти, айрим ҳолларда эса, бундан ҳам кўпроқ рақиблар билан қаттиқ олишишга тўғри келди. Олмаоталик Ю. Дорошенко икки кун мобайнида саккиз бор гиламга чиққанлигини ҳеч қачон унутмаса керак. Ярим финалга келганда унинг ғолиблик одимларини собиқ чемпион Николай Мальков тўхтатиб қолди. Унда жуда оз афзаллик бор эди.

Шуниси қизиқки, курашлар финалга чиқишдан олдин жуда қизиб кетди. Тошкентлик М. Аҳмадов биринчи дақиқадаёқ душанбалик Н. Омароековга шиддат билан ташланди. У бирин-кетин очколарни тўплай бошлади. Томошабинларга у худди ғалабага эришгандек туюларди. Бирданига рақибининг «кўзи очилиб», кетма-кетига бир неча бор қарши зарба берди ва Аҳмадовга етиб олди. Фақат кураш муддатининг тугаганлигигина уни мағлуб бўлишдан сақлаб қолди. Маҳмуд финалда ҳамклуби Баҳодир Эргашев билан якка-ма-якка курашни жуда яхши олиб борди ва 57 килограммгача бўлган вазндаги курашчилар ўртасида чемпионликка сазовор бўлди. «Меҳнат»чи К. Денишев Тольяттидан келган В. Филимонов билан бўлган курашни «ўз ишқибозларининг гулдурос қарсаклари остида ўтказди. Лекин бу вазият меҳмонни ҳеч қанча ташвишлантиргани йўқ. У довюраклик билан ҳужумга киришади ва рақибини уч бор ҳужумга тутади. Викторнинг ғалаба қозонишига ҳеч кимда шак-шубҳа қолмаган эди.

Кураш пайтида драматик воқеалар ҳам бўлиб туради. Жумладан, М. Гирич билан В. Аникин (82 килограмм)лар гиламга чиққанларида шундай бўлди. Кураш бошидан — охиригача бир хилда ўтди, ҳужум услублари қўлланмай, бир-бирларини диққат билан кузатишди. Судьялар бу икки курашчининг ҳар бири ғолиб чиққанлигини тўпланган очколардан эмас, балки овозга қўйиш билан аниқладилар. Аникин чемпион бўлди. Бухоролик полвон Х. Боқиевнинг гиламга чиқиши залдагиларни ҳаяжонга солди. У бўшашганга ўхшаб, хотиржам турарди. Лекин ҳужумда бунинг акси бўлиб чиқди, шиддатли жанг қилди. Фақат финал учрашувларига келгандагина у чимкентлик студент Л. Перевозчиков олдида «қуролларини» топшириб, бош эгди.

Шундай қилиб, дастлабки чемпионлар маълум бўлди. Шанба ва якшанба кунлари самбочиларнинг яна беш вазн категорияларидаги — 52, 62, 74, 90 ва 100 килограммдан ортиқлиларнинг яккама-якка олишуви бўлиб ўтди. Бу ерда 200 дан ортиқ қатнашчилар курашга тушдилар.

Кечаси ғолиблар номи тилга олинди.

В. АРСЕНТЬЕВ.

СУРАТЛАРДА: Тошкент гиламидаги учрашувлардан кўринишлар.

ҲАМШАҲАРЛАР, СИЗЛАР УЧУН!

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

Агрегат заводи ишчи ва хизматчилари учун янги, замонавий лойиҳалар асосида қурилган кинотеатр биноси қуриб битказилди. Бу ерда шу корхонанинг бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ҳам иш олиб боради. Ўнинчи беш йилликда шаҳримизда 14 та ёзги ва қишки кинотеатрлар ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсата бошлайди. Шулардан 1600 ўринли, учта янги кинотеатр Юнусобод массивида бунёд этилади.

• • •

Ҳозир шаҳримиз кўчаларида 3,5 мингта такси йўловчиларга хизмат кўрсатмоқда. Ўнинчи беш йилликнинг охирига бориб, бу машиналар сони 5 мингтага етади. Яқинда Чилонзор массивида «Главташкентстрой»нинг 153-трести ва ихтисослаштирилган монтаж ташкилотлари қурувчилари томонидан республикамизда ягона бўлган сўнгги лойиҳалар асосида бунёд этилган уч қаватли таксилар «уйи» фойдаланишга топширилди. 2-автокомбинатга қарашли бу бинога бир йўла мингта машина сиғади.

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12 V да **Жон қизлар,** 13 V да **Олифта.**

КИНО

11 МАЙДА

Ут қаърига — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 13, 15, 17, 19, 21), НАВОИЙ номли (10.20 12, 13.40, 15.20, 17, 18,40, 20.20), «ВОСТОК» (10, 12, 14, 16, 18, 20, 21.45), «ДРУЖБА» (11, 13, 15, 17, 19, 21), ҲАМЗА номли (10, 11.30, 13, 14.30, 16, 18, 20).

Учрашувга интилиш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (10, 12, 14, 16, 18, 20), «ДРУЖБА» (12, 14, 16, 18, 20), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «НУКУС» (11, 13, 15, 16,30, 18, 19.30, 21), «МОСКВА» (13, 14.30 16, 19.30).

Тошқин — САНЪАТ САРОЙИ (11, 13.30, 16, 18.30, 20,45), «ЧАЙКА» (14, 19).

Шаҳарликлар — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 14, 16, 18, 20, 22), Ғ. ҒУЛОМ номли (11, 13, 15, 17, 19, 20.30).

Япония ҳалокати — «ЎЗБЕКИСТОН» (10, 12, 14, 16, 18, 20, 21.30).

Афоня — «МОСКВА» (10, 11.30, 18, 21), С. РАҲИМОВ номли (12, 14, 16, 18, 20, 21,30).

О, Эломия — «ЧАЙКА» (12, 17, 21.30).

Дублёр — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11.30, 13, 14.30, 16, 17,30, 19, 21), «КУКЧА» (11, 13, 15, 17, 19, 20.50).

Фарзандлар замони — «ЯНГИОБОД» (11, 14, 17, 20).

Ёмғир ёғилди, излар ювилди — «МИР» (11, 13, 15, 17, 19, 21).

Кучукни паровозга алмаштираман (11), **Ут қаърига** (13, 15,19, 21): «ТИНЧЛИК».

Солярис — «ПИОНЕР» (18,30, 21.00).

12 МАЙДА

Ут қаърига — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 13, 15, 17, 19, 21), НАВОИЙ номли (10.20 12, 13.40, 15.20, 17, 18,40, 20.20), «ВОСТОК» (10, 12, 14, 16, 18, 20, 21.45), «ДРУЖБА» (11, 13, 15, 17, 19, 21), ҲАМЗА номли (10, 11.30, 13, 14.30, 16, 18, 20).

Учрашувга интилиш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (10, 12, 14, 16, 18, 20), «ДРУЖБА» (12, 14, 16, 18, 20), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «НУКУС» (11, 13, 15, 16,30, 18, 19.30, 21), «МОСКВА» (13, 14.30 16, 19.30).

Тошқин — САНЪАТ САРОЙИ (11, 13.30, 16, 18.30, 20,45), «ЧАЙКА» (14, 19).

Шаҳарликлар — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 14, 16, 18, 20, 22), Ғ. ҒУЛОМ номли (11, 13, 15, 17, 19, 20.30).

Япония ҳалокати — «ЎЗБЕКИСТОН» (10, 12, 14, 16, 18, 20, 21.30).

Афоня — «МОСКВА» (10, 11.30, 18, 21), С. РАҲИМОВ номли (12, 14, 16, 18, 20, 21,30).

О, Эломия — «ЧАЙКА» (12, 17, 21.30).

Дублёр — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11.30, 13, 14.30, 16, 17,30, 19, 21), «КУКЧА» (11, 13, 15, 17, 19, 20.50).

Фарзандлар замони — «ЯНГИОБОД» (11, 14, 17, 20).

Ёмғир ёғилди, излар ювилди — «МИР» (11, 13, 15, 17, 19, 21).

Кучукни паровозга алмаштираман (11), **Ут қаърига** (13, 15, 19, 21): «ТИНЧЛИК».

Солярис — «ПИОНЕР» (18,30, 21.00).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

13, 14 МАЙ КЕЧ СОАТ 7 ЯРИМДА

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТЛАР:

ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА, ЖУМАНАЗАР БЕКЖОНОВ
Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати КАРИМА УЗОҚОВА;

Солистлар: ДАДАХОН ҲАСАНОВ, ФОТИМА БАРАТОВА, ГУЛЧЕҲРА ИСМОИЛОВА, СОРА ШУКУРОВА, ОЙХОН ЁҚУБОВА, ҒУЛОМЖОН ДАДАХОНОВ, НОДИРА АҲМЕДОВА, ОТАЖОН РАЖАБОВ, ЗУҲРА ҒОЗИЕВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ҒУЛОМ ТОЖИАЪЛОЕВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилмоқда.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

10 МАЙ — ДУШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.30 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.35 «Қайиқча». «Музикали магазин». Болалар учун мультфильмлар. 19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Уларнинг порлоқ хотирасига содиқ қоламиз». 19.30 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 19.45 «Социалистик мусобақа кундалиги». Кўрсатувда СССР чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш машинасозлиги министри К. Н. Беляк иштирок этади. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.30 «Мушоира этади давом». 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.30 «Ватанпарварлик ташаббусига — кенг йўл!». 22.45 «Гайдуклар». Бадиий фильм. 00.10 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 17.15 Болалар учун. «Кешка ва унинг дўстлари ҳақида ҳикоялар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. 18.30 «Буратино кўргазмаси». 19.00 Янгиликлар. 19.15 Мультфильм. 19.25 Оммавий симфоник куйлардан концерт. **Тошкент кўрсатади.** 19.45 «Ўзбектелефильм» студияси ҳужжатли фильмлари программаси. «Олис сафар олдидан». «Пахта ҳақида уч новелла», «Ерга ишонаман» (рус.). **Москва кўрсатади.** 20.30 А. П. Чехов. «Олчазор». Телевизион спектакль премьераси. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзб). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Олчазор» Телевизион спектаклнинг давоми. 23.50 Велосипед бўйича жаҳон пойгаси. Чехословакиядан олиб кўрсатилади. 00.05 Янгиликлар.

Учинчи программа. 17.15 дан **Душанба кўрсатади.**

11 МАЙ — СЕШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 А. П. Чехов. «Олчазор». Телевизион спектакль. 15.00 «Буюк бунёдкорлик кундалиги». Кинопрограмма. 16.00 «Жонажон мамлакатимиз бўйлаб». Арманистон ССР. 16.30 «Адабий учрашувлар». Б. Полевой. 17.15 «Олов олдидаги киши» КПСС XXV съездининг делегати, СССР Олий Советининг депутати, Волгограддаги «Красний Октябрь» заводининг пўлат эритувчиси А. Н. Поздняков ҳақида телевизион очерк. 17.45 «Сўз — олимларга». **Тошкент кўрсатади.** 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Мактаб ўқувчилари учун. «Вожатий доимо олдинда». **Рус тилида:** 18.45 «КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга!». «Маршрут, ҳайдовчи, йўловчи». 19.15. «Ахборот» информацион программаси. 19.30 «Янгийўлликлар ташаббуси қўллаб-қувватланди». **Ўзбек тилида:** 19.50 «Совет Ўзбекистони» телевизион киножурналининг 9-сони. 20.00 «Ижодий учрашувлар». Ёзувчиларнинг «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги» номли тикувчилик фирмасининг коллективи билан учрашуви. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Тошкент Давлат консерваторияси чангчилар ансамблининг концерти. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.30 «Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети». Пахтачилик факультети. 23.00 «Қиз ўгирлаш». Бадиий фильм. 00.25 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 18.00 «Ёшлар адреслари». 19.00 Янгиликлар. 19.15 Чехословакия фашист босқинчиларидан озод қилинганлигининг 31 йиллигига бағишланган Чехословакия Социалистик Республикаси телевидениесининг программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани. (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Дўстларимиз чеҳраси». 23.15 «СССР халқ артисти А. Соловьяненко куйлайди». Киевдан олиб кўрсатилади. 00.10 Янгиликлар.

Учинчи программа. 18.55 дан **Тошкент кўрсатади.**

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги Охунбобоев номли Республика медицина билим юрти томонидан **Деҳқонов Маҳкам** номига берилган 114694 номерли йўқолган ДИПЛОМ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33.02.49 дан 33.02.58 гача. Эълонлар бўлими—33-81.42.

Р—14165. | Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. «Правда Востока» кўчаси, 26. | ИНДЕКС 64570. | Нашр В—3088.